81/1
XXXVI. ÉVF. ● 1981. JANUÁR 8. ● ÁRA: 4 Ft
PAJTÁS

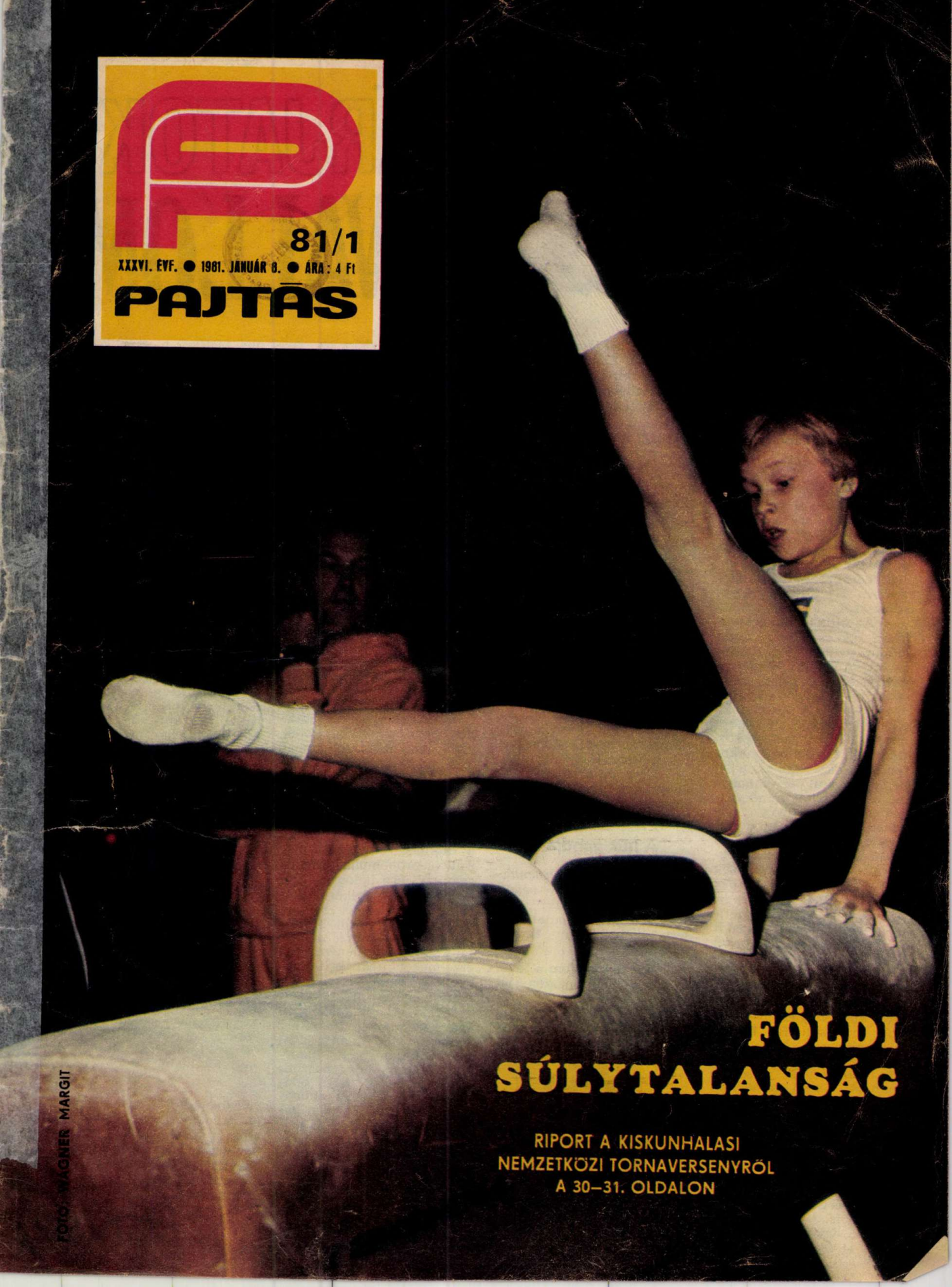

FÖLDI SÚLYTALANSÁG

RIPORT A KISKUNHALASI NEMZETKÖZI TORNAVERSENYRŐL
A 30–31. OLDALON

FOTÓ: WAGNER MARGIT

VS VENDÉGSAROK

VÁRJATOK A VALLOMÁ

Sok gyerek fordul hozzánk levélben olyan kérdésekkel, amelyekre mi sem tudunk kielégítő választ adni. Ezért egy-egy alkalommal olyan szakembereket hívunk szerkesztőségünkbe, akik mindennapi munkájuk során szoros kapcsolatban állnak a 10–14 évesekkel. Ezúttal KIRÁLYNÉ DR. DÉVAI MARGIT pszichológust kérjük: legyen a vendégünk!

(A téma illusztrálásához régebben készült fotóinkból válogattunk.)

„Egyre többet kell segítenem otthon. A szomszéd-asszonynak azt mondja anyu, hogy csak abban segítek, amit szeretek csinálni, pedig ez nem így van. Mit tegyek?" — kérdezi levelében H. Katalin Nagykanizsáról.

— Az otthoni munka valóban sok családban vezet vitához szülők és gyerekek között. A szülő általában kevesli a segítséget, amit szerinte joggal elvárhat gyermekétől. A házimunka elhanyagolása a gyerekekben is szorongást okoz. Ezek az ellentétek akkor rendezhetők, ha családon belül kialakul a munkamegosztás, tehát mindenkinek megvan a maga feladata, mindenki tudja kötelességét, s azt különösebb ellenőrzés nélkül el is végzi. Ahol ez így van, sok súrlódásnak lehet elejét venni. H. Katinak ezért azt javaslom, hogy beszélje meg édesanyjával a rendszeres feladatokat, s ezeket figyelmeztetés nélkül végezze el. Így majd tanulásra, játékra is marad ideje.

„Anyut jobban szeretem, mint aput. Baj ez?" — fordult hozzánk B. Ferenc Kiskunhalasról.

— Az, hogy szüleink közül melyik áll közelebb hozzánk, sok mindentől függ. Előfordul tehát, hogy valamelyiküket jobban szeretjük, s emiatt ne legyen senkinek lelkiismeret-furdalása. Vigyázni kell azonban arra, hogy ez a megkülönböztetés ne legyen bántó, ne sértsünk vele akaratlanul is.

— F. Krisztina Nyíregyházán le szeretné vágatni a haját, de anyukája nem engedi.

— A serdülők különösen nagy jelentőséget tulajdonítanak a külső tulajdonságoknak, annak, hogy a szem színe kék-e vagy fekete, hogy rontja-e a külsőt a szemüveg, rövid-e a haj vagy hosszú. Ez természetes dolog. Ha tehát a kislány szeretné levágatni a haját, én megengedném, lehet, hogy a rövid haj még jobban áll neki. Azt ajánlom, hogy próbálja meggyőzni szüleit a rövid haj előnyeiről, beszéljék meg a dolgot újra. Ha pedig mégsem állna jól az új frizura, akkor legfeljebb újra megnöveszti a haját.

A fiúk gondja is

„Barátnőm cserbenhagyott, nem törődik velem senki. Mit tegyek?" — olvashattuk V. Tünde elkeseredett levelében Hidasnémetiből.

— Azt tanácsolom a levél írójának, hogy nézzen jól körül az osztályban, az iskolában vagy a játszótéren. Bizonyára akad környezetében más gyerek is, aki hasonló gondokkal küzd. Barátokra lelhet még, ha sportol, ellátogat a gyermekkönyvtárak rendezvényeire, beiratkozik valamelyik szakkörbe akár az iskolában, akár az úttörőházban. A közös érdeklődés jó alap a beszélgetésre, a barátságkötésre. Az ilyen helyekre esetleg próbálja elhívni „hűtlen" barátját is, hátha sikerül helyreállítani a régi kapcsolatot.

— Vajon miért nem tetszem? Mit tegyek, hogy észrevegyen? Kár, hogy alacsonyabb nálam ez a srác... — olvastuk egy-egy levélben e töprengő sorokat, főként lányoktól.

— Ezeket a gondokat akár egy csokorba lehet kötni, hisz az eredetük nem más, mint az, hogy a lányok tetszeni akarnak a fiúknak, a fiúk pedig a lányoknak. Bár ilyen kérdéseket főleg lányok tesznek fel, ez nem jelenti azt, hogy a fiúknak nincsenek hasonló problémáik. Nekik sem egyszerű dolog a kiválasztott lányt felkérni táncolni, s azt sem mindig tudják, hogy miről beszélgessenek. A választ a legfontosabbal kezdeném: az érzelmeket nem kell szégyellni. Annál is inkább mert a másik nem iránti érdeklődés mindenképpen egészséges dolog. De az érzelmek kinyilvánításával már csínján kell bánni. Nem hiszem, hogy hasznos lenne, ha egy lány odamenne a fiúhoz, s elmondaná, mit érez. Ez nem bátorság kérdése. Inkább célszerű megvárni, míg észrevesz némi érdeklődést a másik fél részéről is. Ebben az esetben már lehet közeledni. De a vallomással még ezután is várni kell. Jobb arról is meggyőződni, hogy a saját érzelmei tartósak-e, és a kiszemelt fiú valóban érdemes-e az érdeklődésre. Ez pedig semmiképpen se attól függjön, hogy alacsonyabb-e vagy magasabb-e a fiú a lánynál.

Nem enged el anyu...

— Sok lány panaszkodik arról, hogy túlságosan féltik a szülei. Nem engedik el moziba, sétálni azzal, akivel „együtt jár".

— Ez természetes dolog. De a szülők nemcsak féltik gyermeküket, hanem jónak látják megismerni azt, akinek a szokásosnál nagyobb figyelmet szentel gyermekük. Akit aggaszt, hogy nem szívesen engedik el otthonról, kérje meg szüleit, hogy meghívhassa barátját hozzájuk. Teremtsen alkalmat tehát arra, hogy szülei megismerhessék azt, akivel szívesen tölti együtt szabad idejét. Ezek után bizonyára könnyebben elnyeri szülei hozzájárulását másfajta programokhoz is.

„Kitűnő tanuló vagyok, de mióta tetszik egy lány, nem megy a tanulás" — írja H. Tamás Bajáról.

— Az érzelmek a tanulást különbözőképpen befolyásolhatják. Vannak, akik elábrándoznak, s a feladataikat elhanyagolják. Mások ha tetszeni akarnak, arra törekszenek, hogy kiemelkedjenek a többiek közül, például azzal, hogy jobban teljesítenek az iskolában. Inkább az utóbbira kell törekedni.

*

Következő alkalommal az irodalom iránt érdeklődők, a vers-, novella és regényírással próbálkozók kérdéseire válaszolunk. Leveleitekre írjátok rá: **Vendégsarok.**

V. Sólyom Erzsébet
Fotó: Wagner Margit

SSAL!

Mindjárt indulhatok bevásárolni, s az öcsémért is menni kell az oviba. Mennyi dolga van az embernek!

Jöhetne már a barátnőm, nem jó itt egyedül ücsörögni

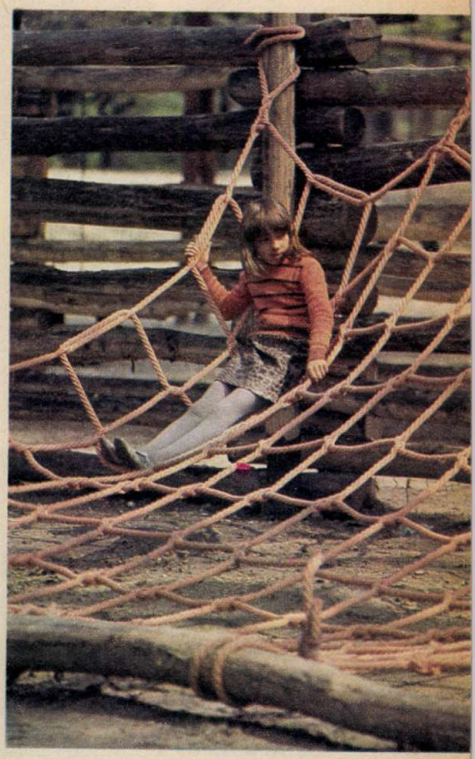

Mikor lesz már vége ennek az órának? Akárhogy próbálok figyelni, nem megy. Nem férek a bőrömben

Ez nem is én vagyok! Mertem átfogni a vállát! Vajon miért nem néz rám?

VÁR AZ ESZTENDŐ

Valamikor régen, amikor először jártam külföldön — Csehszlovákiába vitt a vonat —, átéltem azt a furcsa érzést, ami mindenkit elfog ilyenkor. Lestem a vonatablakon át a tájat és döbbenten láttam: éppolyan zöld a fű, sudárkarcsúak a jegenyék, kanyargósak az utak és sietősek az emberek, mint otthon, nálunk . . .

Amikor új esztendőre fordul a naptár, akkor is átlépünk képzeletben egy határt, s valami egészen mást és különöset várunk, holott az élet éppen úgy folyik tovább. S az is a dolgunk, hogy folytassuk, amit elkezdtünk. Csak talán kicsit jobban és okosabban, önállóbban és gazdagabban éljünk az esztendő adományaival, a ránk váró lehetőségekkel!

Vár az esztendő! Vár a kirándulós tavasz, a táborozós nyár, a becsengetős ősz és vele együtt a következő úttörőév. Vár az országért, a társadalomért végzendő sok-sok gyerekfeladat; a védelemre szoruló természet; az úttörőmozgalom születésnapját ünneplő nagy játék; várnak a segítségre szoruló idős emberek és a kongresszusukra készülő fiatal barátok!

Milyen lesz 1981? Olyan, ahogyan 1980-at okosan folytatjuk, s ahogyan 1982-re készülünk. Gyerekmódra. Vidáman és tettre készen.

(Somos)

Néhány hónappal ezelőtt, az október 16-i számunkban a „Vár a természet" akcióhoz kapcsolódva pályázatot hirdettünk. Azóta sok-sok levelet kaptunk, amelyek mind a természet, a szülőfalu, a lakóhely szeretetét, féltését tükrözik. Különösen azoknak az írásoknak örültünk, amelyek szerzőik környezetet védő tetteiről szóltak. Ezekből közlünk most egy kis csokorra valót, remélve, hogy mások is kedvet kapnak a levíráshoz, de főleg a természet mindennapi megóvásához.

Fontos munka

„Lakóhelyünkön több buszmegálló van. Észrevettük, hogy az iskolánktól 300 méternyire levő nagyon elhanyagolt. Benőtte a gaz, ellepte a piszok. A várakozó utasok alig tudtak le- és felszállni. Őrsünk vállalta, hogy rendbeteszi. Október 17-én szerszámokkal felfegyverkezve indultunk munkára. Közlekedési jelzőtáblát állítottunk fel, hogy figyelmeztessük a gépkocsivezetőket: itt fontos munka folyik! Örömmel, vidáman dolgoztunk. A várakozó utasok közül egy idős bácsi is közénk állt. Bizony, ő is megizzadt. A kocsik lelassítottak, az utasoktól dicséretet kaptunk. Két óra alatt tiszta lett az addig elhanyagolt terület."

Molnár Andrea,
Sóstóhegy,
Kemecsei út 23/a. — 4481

Megszűrni a Dunát

„Faluhelyem, Sződliget tiszta, szép község. Mindenütt tisztaság, virágos kertek vannak itt, egyszóval kész liget. De nem így a Duna és a partja, meg a rét. Sajnos a folyó vize nagyon szennyezett, olajfoltok, úszó konzervdobozok, papírok „tarkítják". Jó lenne egy óriási szűrőgéppel leszűrni a Duna vizét, hogy ne legyen ilyen szemetes!

A falu másik szégyene a rét, pontosabban a rét széle, ez is tele van szeméttel. Minden van itt: a több mázsás vaskályháktól kezdve, a kimustrált babakocsin keresztül a mütyüri kis csavarokig. Hogy miért? Azért, mert Sződliget újtelepi részén a szemetes vagy ritkán, vagy egyáltalán nem jár arrafelé. Ezért az újtelep lakosságának aprajanagyja a közeli rét szélére hordja a hulladékot, szemetet.

Azért öröm is van! Három éve adták át az erdei tornapályát. Sok játék és sportszer van itt. A tornapályát az úttörőcsapat gondozza. Ősszel összegereblyéztük a lehullott leveleket, gallyakat és eltüzeltük a papírhulladékkal együtt. A futópályát rendszeresen gondozzuk, gyomláljuk és sarlózzuk."

Benkő Csilla,
Sződliget,
Bocskai u. 32. — 2133

Fehér folt

„Javaslom, indítsunk akciót „Fehér folt" címmel. Minden raj lakóhelye közelében kapna egy területet, amelyet tagjai koruk szerint, tisztán tartanának mindenkor. Az akciónak azért adtam ezt a nevet, mert szerintem ma még fehér foltnak számítanak a tiszta területek."

Kocsiczki Ingrid
Oroszlány,
Majki u. 5. — 2840

Utcaőrs

„Az utcánkban sok gyerek lakik. Összefogtunk és egy utcaőrsöt alakítottunk. Az őrsünk minden szombat-vasárnap felgereblyézi a földet a fák alatt, összeszedjük a szemetet, hulladékot. Így öröm végigmenni az utcánkon."

Szabó Anikó,
Tiszatenyő,
Ady E. út 25. — 5082

A hét méter magas szobor átadási ünnepségén készült felvétel a Balatoni Úttörővárosban

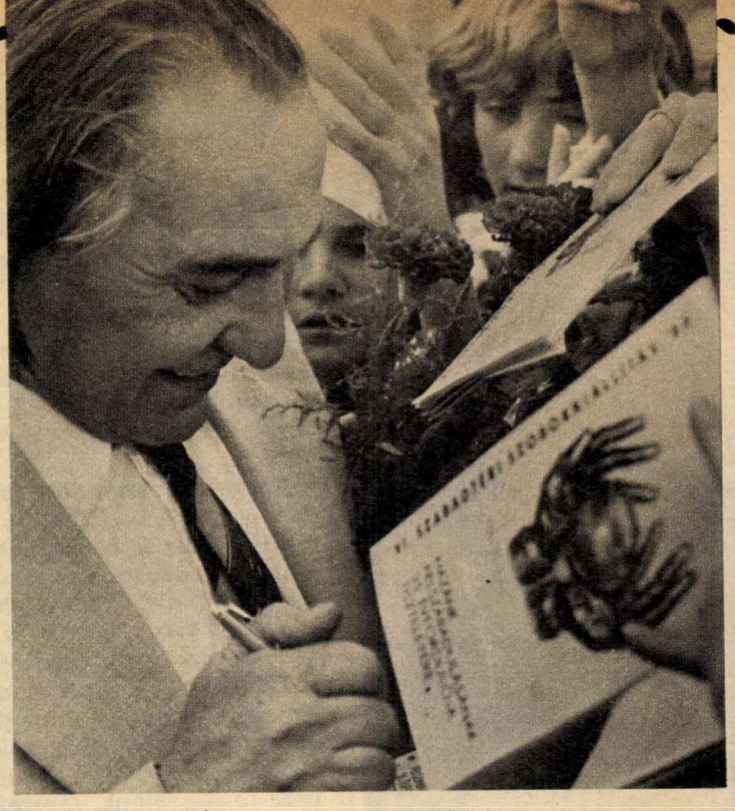

A VI. szabadtéri szoborkiállítás megnyitóján Kiss István szobrászművész az őt ünneplő gyerekek között

Jártál már műteremben? Érezted a nedves agyag, a száradó gipsz illatát?

Kiss István szobrászművész műterme inkább egy lakatosműhelyre emlékeztet. Szerszámok, vázlatok, hegesztőberendezés, fúrók, reszelők láthatók a munkapadon.

A helyiség óriási. Mint a mester legtöbb alkotása, amelyek nem csak méreteikben, hanem mondanivalójukban, ábrázolástechnikájukban is óriások.

Ebben a műhelyben készült a Béke 1980 nevet viselő szoborkompozíció is, amelyet a művész ajándékba adott a Balatoni Úttörővárosnak.

Kiss István VIT-, SZOT-, Munkácsy- és Kossuth-díjas, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze. Alkotásai hetven hazai köztéren és tíz külföldi nagyvárosban találhatók meg, ezért olyan büszkék a zánkaiak, hogy hozzájuk került, hogy a gyerekeké lett a csodálatosan szép, felröppenő galambcsoport, a Béke 1980.

Kiss István szerényen, csendben beszéli el, miként született meg a gondolat, hogy mi is a galambcsoport készítésének története:

* * *

„Mint tudjátok, a Balatoni Úttörővárosban néhány év óta nyáron szabadtéri szoborkiállítás látható. Az 1979. évi kiállítást én nyitottam meg, s ezen szerepelt egy vázlatom, amely a dunaújvárosi Béke-szoborhoz készült. A gyerekek kérték, hogy hagyjam e kis szobrot a városnak. Nézegettem az előtte álló betonépületet, s arra gondoltam, hogy ha a galambokat nagy méretben készítem el, harmonikusabb lesz a táj, mert feloldja a toronyépület hatalmasságát. Fölajánlottam, hogy elkészítem, s féléves munka után négy társam segítségével be is fejeztük.

Hogy miért kellett segítség? S hogy kik segítettek? Ugyanazok az emberek, akik a többi munkámnál. Hiszen hatalmas súlyokat kell emelni, sokféle szakmához kell érteni. Jómagam is büszkén mondhatom, hogy a fa, a fém, az elektromosság, az üveg, a műanyagok, a beton technológiája a kisujjamban van, lehet, hogy lassabban dolgoznék, mint egy hivatásos hegesztő, de jobban. Régi autós vagyok, és a kocsimhoz szükséges karosszérialakatos munkákat is elvégezném, ha lenne időm.

Mert egyszerre mindig több munkán dolgozom. Most a kecskeméti Széchenyi-lakótelepen felállítandó szoborkompozíción dolgozom. Széchenyit a nagy közgazdászt ábrázolja majd, amint kezeivel rátámaszkodik az asztalra terített Földabroszra (így hívták régen a térképet), hazánk térképére.

Szabadság-fának nevezik a tarjániak azt a tölgyet, amely már vagy négy-ötszáz éves. Sajnos, ez a fa elpusztult, s szoborba építve, bazaltba merevítve megmentem a következő nemzedékeknek.

Harmadik munkám kapcsolódik a hármas számhoz, a három tavasz ünnepét formázom meg Jánoshalmának ivókút formájában. Sokat gondolkodtam, hogyan lehetne ábrázolni a három ünnep összetartozását másként, új módon. Ekkor jutott eszembe a kútötlet. Egy-egy katona jelképezi az 1848-as, az 1919-es és az 1945-ös eseményeket, az akkori forradalmárokat. A kút vize három helyről ered, de inni már csak e három keverékéből lehet. Így elegyedik a legfontosabb folyadékban — a vízben — jelképesen a három tavasz gondolata, amelyet ugyanúgy nem lehet szétválasztani, mint a kút vizét. Aki iszik a kútból, aki nem — az összefüggést megértheti.

Egyébként a gyerekek mindig könnyebben közelítik meg szobraim tartalmát, mondanivalóját. Őket nem zavarja a forma, a külső megjelenés.

Talán azért is volt olyan jó a galambcsoportot készíteni, és a gyerekeknek adni. Mert ahol gyerek van, s az mindenütt van —, ott békének kell lenni."

* * *

Sokszor megyek Zánkára. Amióta ott van ez a szobor, azóta még a röpködő madarakból is mintha több lenne, mintha a krómacél galambok is megelevenednének. Szebb lett a táj. És arra gondolok, hogy az az igazi nagy művész, aki érti és szereti a gyerekek világát. Kiss István ilyen művész.

Forrai G. János

ACÉL-GALAMBOK

A fehér galamb a békét jelképezi az egész világon. Ezt a szimbólumot többszörözte meg Kiss István szobrászművész a Balatoni Úttörővárosnak ajándékozott szobrában.

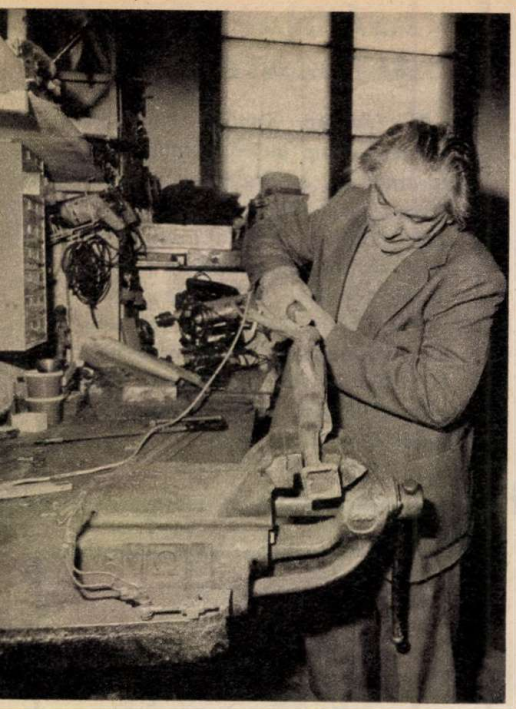

A mester utoljára főiskolás korában dolgozott köpenyben. A szoborkészítéshez többféle szakmát kell jól ismernie

Szikráznak a napfényben, szinte felröppennek az acélgalambok

FELHAJTOTT SZÉLŰ HORGOLT SAPKA

HOZZÁVALÓK: 5 dkg kétszálas Róma félgyapjúfonal, 3-as horgolótű. Minta: egyráhajtásos pálcasorokkal dolgozunk. Szempróba: 14 pálca×9 sor = 10 cm.

MUNKAMENET: A munkát a fejtetőn kezdjük, szaporítással kialakítjuk a fejbőséget, és lefelé haladó sorokkal dolgozunk. 4 láncszemből gyűrűt készítünk, kapcsolás után 1. sor: 3 láncszem (első pálca) 9 egyráhajtásos pálca a gyűrűbe, végül kapcsolás az első pálcára, 2. sor: 3 láncszemmel magasítunk, 2 egyráhajtásos pálca az előző sor minden pálcaközébe, sor végén kapcsolás az első pálcára, 3. sor: 3 láncszemmel magasítunk, 2 egyráhajtásos pálca az előző sor minden pálcaközébe, sor végén kapcsolás az első pálcára. 4. sor: 3 láncszemmel magasítunk, 2 egyráhajtásos pálca az első pálcaközben, a soron következő 5 pálcaközbe 1—1 egyráhajtásos pálcát horgolunk. *-tól még 7-szer megismételjük. 5, 6, 7, 8. sor: az előző sor szaporítására (két pálca közébe) ismét 2 egyráhajtásos pálcát horgolunk, ezek között az egyráhajtásos pálcák száma soronként 1-gyel nő. A 9—20. sor: az előző sor minden szemére 1 egyráhajtásos pálcát horgolunk, a sorkezdésnél az első pálcát 3 láncszemből készítjük, a sor utolsó pálcája után kapcsoló öltéssel (az első pálcára) zárjuk a sort. A munka elkészültével a belső oldalon minden szemre 1 öltéssel befejező rövidpálcasort horgolunk. Jó tanács: az utolsó szaporításos (8.) sorban a kerek horgolt lapocskát próbáljuk a fejünkre, hogy akik a bemutatott mintadarabnál lazábban, vagy szorosabban horgolnak, azok is mérethelyes, csinos, divatos fejrevalót készíthessenek.*

(A sapka a decemberi Csillagszóróban látható.)

SZUPER LABDAFOGÁS

Nem kell megijedni. Belátható időn belül nem ez lesz a kötelező, szabályos labdafogás a kosárlabdázásban. Pusztán a világhírű Harlem Globetrotters (egyesült államokbeli kosárlabda „cirkusz") egyik játékosa szórakoztatja a közönséget, az ellenfelet és önmagát. Azért lebecsülni sem szükséges, hagyományos módon is ügyesen meg tudja fogni a labdát.

VASÁRNAPI VÁLTOZATOSSÁG

A Fővárosi Tanács klubjában minden hónap utolsó páratlan hetű vasárnapján a kisebb és nagyobb gyerekeknek változatos műsort biztosít a tanács szakszervezeti bizottsága. A 100—160 gyereknek játékok, rajzolás, festés, bábkészítés, gyurmázás, csere-bere vásár, filmvetítés, versmondás, közös daltanulás biztosítja a változatosságot. Időnként különböző művészek szórakoztatják őket.

A HÉT VICCE

Peti sokat segített Zolinak a matek tanulásakor. Háláját így tolmácsolta:

— Kösz, hogy segítettél. Ha te nem volnál, akkor most én lennék a világ legbutább gyereke.

Új köntösben, gazdag tartalommal megjelent a

NÉPSPORT ÉVKÖNYV 1981!

A XXII. nyári olimpia eredményei, érdekes történetei. Ahogy a csillagok születnek. Boskov a Real Madrid életéről: A győzelem a fontos, minden más mellékes! A jövő sportegyesületei. Pályázati keresztrejtvény. Humor, és más érdekességek a NÉPSPORT 1981-es ÉVKÖNYVÉ-ben, melynek ára 20,— Ft.

DALAI ŐRZIK EMLÉKÉT

Beatzene. Amikor ezt halljuk, legtöbbször a Beatles együttesre gondolunk. A négy fiatalembert csaknem húsz esztendő alatt senki sem tudta sikerben, hírnévben túlszárnyalni. Amit Paul McCartney, Ringo Star, George Harrison és John Lennon alkotott, az ma már zenetörténelem.

Az együttes tíz éve feloszlott, de lemezeik azóta is több milliós példányszámban kelnek el. Rengetegen próbálkoztak, hogy legalább egy koncert erejéig „összehozzák" a négy kitűnő muzsikust, de legnagyobb bánatunkra ez nem sikerült és többé már nem is sikerülhet. John Lennont, a kiváló zeneszerző muzsikust megölték. A megszámlálhatatlanul sok világsláger alkotóját New Yorkban végleg elhallgattatták a gyilkos golyók.

Lennon és felesége, Yoko Onó a békét hirdetők népes táborába tartozott. Ott volt majdnem minden háborúellenes megmozduláson, tüntetésen. Nyilatkozataiban is hitet tett a béke mellett. A liverpooli munkáscsaládból származó fiatalember dalait, s velük az emlékét magnószalagok, lemezek milliói őrzik.

K. D.

?!

Bocs, hogy közbeszólok, kedves Horváth Csilla. Igazán nagy örömmel olvastam leveled, amit rajtad kívül huszonöt társad is aláírt. Hiszen aligha lehetséges örvendetesebb esemény egy szerkesztőség életében, mint egy jobbító szándékú, kritikus hangú olvasói levél. Lapunkkal kapcsolatos észrevételeitek elgondolkoztatóak, különösen figyelemre méltó az a javaslatotok, hogy indítsunk vitát a „csövesekről". Izgalmasak a kérdések is, amit ezzel kapcsolatban feltesztek: „Ki hogyan lesz azzá? Mi a céljuk ezeknek a fiataloknak, hogyan vélekednek róluk a felnőttek?" Ez igen, dörzsöltem össze örvendezve a tenyeremet, ez valóban érdekes, fontos téma. Olyan jelenség, amelyre fel kell figyelnünk. Nyomban az aláírásotokat, a címeteket kerestem, hogy írjak nektek, hiszen erről érdemes lenne alaposabban, részletesebben véleményt cserélnünk, s talán a veletek való beszélgetésből megszülethetne a vitaindító cikk is. Jókedvű lelkesedésem azonban ekkor elpárolgott. Nevetek mellett hiába kerestem a címeteket, csupán a postai bélyegző jóvoltából tudtam megállapítani, hogy Zalaegerszegen indítottátok útjára leveleket. Sajnálom, hogy elmulasztottátok megírni pontos lakóhelyeteket, hiszen így kevés a valószínűsége találkozásunknak, hogy gondolataitokat még jobban megismerjük, s ezáltal talán még izgalmasabbá, érdekesebbé tegyük a Pajtást. Dicséret és köszönet az őszinte, bíráló szavakért, amelyekből jól felismerhetően kicsendült közös szándékunk: lapunk színvonalának további emelése. De ehhez önmagában egy levél kevés. Mint ahogy pusztán a bírálattól sem lesz jobb semmi.

(bőcs)

MÉG EGYSZER

Fotókiállítás nyílt a Szovjet Tudomány és Kultúra Házában a TASZSZ legjobb olimpiai felvételeiből. A kiállítás, amelyet január 25-ig nézhetnek meg a budapesti gyerekek, színes és fekete-fehér képekben idézi fel a nagy versenyek legizgalmasabb pillanatait. A kiállítást minden megyeszékhelyen is bemutatják majd.

AZ ÖLYVEK SEGÍTŐI

Az újkéri általános iskola természetjárói legutóbbi foglalkozásukon „T" fákat helyeztek ki a termelőszövetkezet lucernaföldjére. Ezeken a karókon üldögélve sokkal könnyebben észrevehetik az egereket az ölyvek a tél folyamán — kaptuk a hírt Németh Zsuzsától.

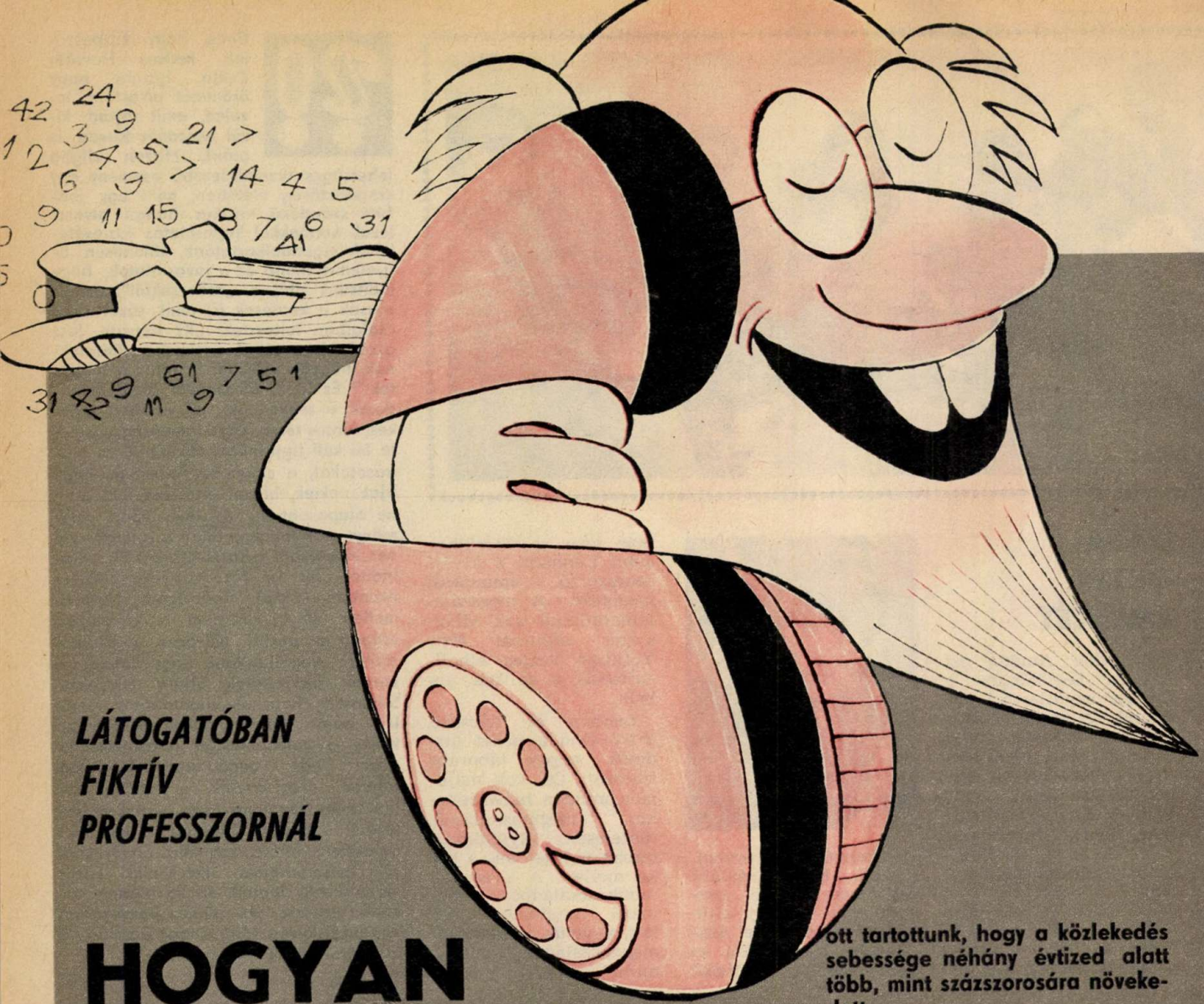

LÁTOGATÓBAN FIKTÍV PROFESSZORNÁL

HOGYAN KÖZLEKEDÜNK 2100-BAN?

– Hhhh . . . ! ! Hhhh . . . ! !

– Jó napot! Öö . . . ha megkérhetném, hogy ejtse kissé tagoltabban a szavakat . . .

– Elnézést, drága professzor úr, de tudja . . . ez az átkozott közlekedés . . . !

– Tudom, tudom. Csak lihegjen nyugodtan. Lesz ez még rosszabb is.

– Remek. Azok lesznek csak a szivárványos idők.

– Azt meghiszem. De azért ne feledje kedves barátom, hogy a jelenlegi helyzet olyan hatalmas technikai forradalom eredménye, amely aligha ismétlődik meg még egyszer.

– Nem feledem. Ám a jelenlegi helyzet ettől még pocsék marad, ha nem haragszik a kifejezésért.

– Azért haragszom, mert én úgy tudtam, hogy nem szokás egy idősebb professzor szavába vágni, amikor löki a szöveget. Tehát ott tartottunk, hogy a közlekedés sebessége néhány évtized alatt több, mint százszorosára növekedett.

– Na ne . . .

– Nézze fiam, nekem eddig egyszer mondtak ellent. Lord Badminton vetemedett erre, aki addig a pillanatig huszonhat ország tudományos akadémiájának volt a tagja. Azóta is kapja az előnyös ajánlatokat a világ legnagyobb cirkuszaitól, akkora bohócot csinált magából.

– Hm . . . Egyszóval a százszorosára? Fantasztikus . . . !

– Úgy bizony. A postakocsitól a hangsebességnél gyorsabban száguldó repülőgépig száz évre sem volt szükség.

– És meddig mehet így?

– Így? . . . Nos, így már nem sokáig. Ez már maga a csőd. Különösen ami a rövid távú, városi közlekedést illeti.

– Izé . . . Mintha az imént a technikai forradalom káprázatos gyümölcsének nevezte volna ezt a csődöt!

— Ha annak neveztem, akkor az is. Ez viszont nem jelenti azt, hogy tovább is lehet lépni ezen az úton.

— Feszülten figyelek . . .

— Nézze, ami a hosszabb távú közlekedést illeti, az lényegében megoldottnak tekinthető. A sebességet ugyan lehet még növelni, de akkora ugrásra már nem kerülhet sor, mint ebben az évszázadban. Tudniillik nem árt, ha az utas életben marad. Tud követni . . . ? A mágnespárnán 500 km-es sebességgel száguldó egysínű vasutak, és a korszerű, hangsebességnél gyorsabb utasszállító repülőgépek gyorsaságát egyszerűen őrültség lenne tovább fokozni. Végül is nem lehet mindenkit kiképzeni űrhajósnak, aki meg akarja látogatni a nénikéjét valamelyik távoli városban. Nem beszélve magukról a nénikékről, amennyiben ők szeretnének útrakelni . . . !

— Na és az autók . . .?

— Autókról ne essék több szó ebben a szobában. Ez a jármű már túljutott a fénykorán. Néhány évtized múlva a múzeumokban fogják mutogatni, a serdületlen ifjúság okulására, és nagy derültségére.

— He-he-he. Na de most komolyan . . .

— Hogyhogy komolyan? Csak nem képzeli kedves barátom, hogy én itt tréfás csasztuskákat adok elő magának?! A vak is láthatja, hogy az autó drága, veszélyes és lassú. Egyszerűen nincs rá szükség a jövőben!

— De hiszen a gyárak ontják a gépkocsikat!

— Hát éppen ez az. Viszont nem ontanak hozzá üzemanyagot és megfelelő úthálózatot. Az üzemanyag lassan drágább lesz, mint maga a gépkocsi, az utak meg zsúfoltak, mintha városközpontban autózna az ember. Most képzelje el, ha még a sebességüket is ugrásszerűen megnövelnék. Egyetlen csörömpölés, fékcsikorgás és szirénázás lenne a világ . . . !

— Hát ez eléggé lesújtó.

— No, azért nem kell elszontyolodni. Attól még sütni fog a Nap, hogy nem lesznek autók. Gondoljon barátom a folyókra. Látott már folyót?

— Ne vegye hetvenkedésnek aranyos professzor úr, de nem is egyet. Szóval a folyókon fogunk közlekedni?

— Méghozzá gyalog és száraz lábbal!

— Öö . . . nem szeretnék Lord Badminton hibájába esni, de úgy érzem, hogy azért . . .

— Jó, jó. Mindjárt megmagyarázom. A mozgó járdára gondolok. Persze nem olyanra, amilyenre gondolni szokás. A mozgó járda ugyebár egyenletes sebességgel halad. Viszont aki közlekedik, az esetleg gyorsabban, vagy lassabban szeretne haladni. Tehát különböző sebességű járdákra van szükség egymás mellett. Ez persze megvalósíthatatlan, mert vagy túlságosan nagy lesz a sebességkülönbség két járda között, vagy nagyon sok járdát kell építeni egymás mellé. Az egyetlen megoldás a „folyóeffektus" . . .

— Bocsánat, nem értettem tisztán . . .

— Igen, igen. A folyó tulajdonképpen tökéletes mozgó járda. A parthoz közel úgyszólván áll a víz, a közepén meg szinte rohan. És közben számtalan, és főleg észrevehetetlen sebességfokozat létezik. Egy ilyen járdán a kisdedek is biztonságosan sétálhatnak. Na, mit szól . . . ?

— Csak kapkodom a levegőt.

— Sose fuldokoljék, kedves barátom. Ez a járda természetesen nem vízből lesz, hanem valamilyen különleges anyagból, amely eléggé szilárd, hogy sok embert elbírjon, és ugyanakkor eléggé képlékeny, hogy folyóként viselkedjen.

— Pompás. De azért van egy szemernyi hibája. Hosszabb távon kissé fárasztó lesz ácsorogni rajta. Meg aztán az időjárás ugye . . .

— Mintha már említettem volna, hogy ez a városi közlekedésre vonatkozik. Egyébként sem értem, hogy miért kellene egy ilyen járdán esőben, szélben ácsorogni, amikor remek utazófülkéket is el lehet helyezni rajta. Nagyobb távolságokon — az egysínű vasút, és a repülőgép mellett — légpárnás járművek bonyolítják majd le a forgalmat. Ennek persze egészen meglepő következményei lesznek.

— Amennyiben . . . ?

— Amennyiben eltűnnek a térképről az utak. Mindenki arra megy, amerre akar. A közlekedés ellenőrzése ilyenformán rendkívül bonyolulttá válik. Megszűnnek a fontos közlekedési csomópontok, kereskedelmi központok, elveszítik jelentőségüket a leghíresebb kikötővárosok, hiszen a tengerről érkező áru a légpárnás járművön akadálytalanul haladhat tovább a szárazföld belsejébe a neki legkedvezőbb, legrövidebb útvonalon. Mindenféle szállítás sokkal olcsóbbá válik, viszont teljesen új helyzet áll elő a gazdasági, sőt, a társadalmi életben is.

— Tiszta őrület. Mindig csak a gondok . . .

— Hja kedves barátom, az élet már ilyen.

— És hogyan közlekedünk majd 2100-ban?

— Telefonon.

— Már nem is kérdezek semmit . . .

— Nem baj, úgyis elmondom. Az ember bemegy egy utcai telefonfülkéhez hasonló automatába, és letárcsázza annak a helynek a koordinátáit, ahová el szeretne jutni. Az automata ezek után másodpercek alatt elektromos jelekké alakítja az ürgét, és ezeket a jeleket — fénysebességgel! — továbbítja a kívánt helyre. Ott aztán egy másik hasonló automata az elektromos jeleket visszaalakítja emberré, aki egyszerűen kilép a fülkéből, és már meg is érkezett.

— I . . . i . . . igen. Hát akkor nem is fárasztom tovább drága professzor úr. Egyébként is rohanok, mert kezdődik a csúcsforgalom, és ilyenkor jó, ha a negyedik buszra fel tud préselődni az ember . . .

Cser Gábor

Játszani jó.
De ismerjük vajon a játék legszebb „tájait"?
Tudunk-e játszani könnyedén,
természetesen?

Az első lépés
az alkotás felé:
teljes összpontosítás

Készül a nagy
mű, ki tudja,
milyen lesz...

A JÁTÉKHÁZ 3 NAPJA

Kirándulni indult harminc gyerek. Vidáman, önfeledten csodálták a természet ezer szépségét. Volt, aki virágot szedett, akadtak, akik fogócskáztak, legtöbben pedig a levegőből mélyeket szippantva sétáltak a hegy csúcsa felé.

— Állj! — harsant a kiáltás.

A zöld pázsit ingoványt rejtett maga alatt. Rövid tanakodás után egymás vállát fogva, óvatosan, minden lépést megfontolva folytatta útját a csoport.

— Csak ezen sikerüljön baj nélkül túljutni!

ELŐBÚJTAK A VADÁLLATOK

Sikerült, de a gondoknak nem lett vége. Az erdő, melyen mindenképpen át kellett vágniuk, sűrűbbnek bizonyult, mint várták. Közben az idő is elszaladt, rájuk esteledett. A kezdeti vidámságnak már nyoma sem volt. Hajtogatva az egyre kuszább ágakat, bukdácsolt előre a társaság. Az erdő vadállatai előbújtak rejtekükből. A szél is egyre jobban süvített, rázta a fák lombkoronáit.

Mindez félelmetesen eredetinek tűnt, pedig csupán játékról volt szó. Színészi készségüket, gazdag képzelőerejüket bizonyították az abasári gyerekek az országos gyermekjátszó műhely háromnapos rendezvénysorozatán, amely a gyöngyösi művelődési központban volt.

MOLNÁR ÉS MOLNÁRNÉ

A legnagyobb érdeklődés talán a színjátszás iránt mutatkozott. Nem véletlen, hogy amikor a Térszínház két amatőr színésze kosztümös játékra hívta a közönséget, akkor a nézők szinte egyszerre indultak, hogy szerepelhessenek. Népmesét eljátszani, méghozzá úgy formálva, ahogyan jól esik — nem mindennapi szórakozás.

Molnár és Molnárné (mindketten lányok) alaposan megforgatták az eredeti történetet, fűszerezve egyéni szájízük szerint soksok kacagással, vidámsággal. Leányuk sem adta alább esküvői fogatát tízlovas hintónál.

A gyerekek fantáziája szinte kimeríthetetlen

AZ OLLÓ KÖRBEJÁR

A „gyermekjátszóban" a színielőadások mellett helyet kapott a maszkkészítés, festés, bábozás is. A kis műhelyek elmélyült munkáját az sem zavarta különösebben, hogy több száz felnőtt kíváncsiskodó tekintete kísért figyelemmel minden mozdulatot, minden szót.

Kun Róbert ötödikes a maszkkészítő műhelyben dolgozott.

— Nem először csinálok álarcot — mondta. — Nálunk, itt Gyöngyösön, a Tyereskova klubban mindennap festegetünk, maszkot formálunk. Nagyon szeretek csak úgy, a fantáziám után dolgozni.

Egymás után születtek a szebbnél szebb művek. Nem csoda, ha a nézelődő felnőttek közül többen kedvet kaptak a munkához. Kézről kézre járt az olló, mint a jó szabóműhelyben. Nem maradt felhasználatlanul egy méternyi alapanyag sem. A foglalkozás után ment mindenki újat, mást nézni, de az előcsarnokban kiállított maszkok sokáig emlékeztettek a papírfigurákká formálódott gondolatokra.

ÚTRAKELT ÖTLETEK

A gyöngyösi gyermekjátszó műhely felvonultatta mindazt, amely a gyermekfoglalkozások kedvenc formái közé tartozik. Lehetőséget teremtett a szakemberek számára, hogy tapasztalataikat kicseréljék. A játékban részt vevő gyerekek sem panaszkodhattak, hiszen a három nap alatt annyiféle játékot élvezték végig, amennyit csak tudtak. Remélhetőleg nemsokára ti is találkoztok majd a gyöngyösi „műhelyből" útra kelt ötletekkel, új játékokkal.

Kép és szöveg:
Koncz Dezső

E tűzzománcok Siklósi István 6. osztályos tanuló munkái

alkotókör

Vannak gyerekek, akik az olvasás mellett maguk is próbálkoznak írással, gondolataikat, élményeiket versbe öntik, vagy prózában fogalmazzák meg. Mások különböző képzőművészeti szakkörökben ismerkednek az alkotómunka örömeivel. Lapunk hasábjain szívesen adunk helyet az olyan próbálkozásoknak, amelyek tehetségről árulkodnak. Küldeményeitekre írjátok rá: Alkotókör.

A VERSENYLŐ ÉDESSZÁJÚ

Még tavasszal történt, hogy húgommal lent játszottunk a falu alatti réten, s Ivett meglátott két gyönyörű lovat legelni. Különösen a nagyobbikhoz merészkedtünk közelebb, mert ki volt kötve. A másik még csikó volt, szabadon jött-ment. Megsimogattuk a fejét, nyakát, gondoltuk, előre csak nem rúg a ló! Ezután mindennap lejártunk, s egyszer összetalálkoztunk Máriás Feri bácsival az erdésszel, a lovak gazdájával. Megtudtuk tőle a lovak nevét, a szép fiatal kancát Öcsinek hívták, illetve becézték, mivel a valódi törzskönyvezett neve Kesely. Ötödik évét betöltötte, így most lett felnőtt. A kisebbik kora szerint még csikó, Petinek hívták.

Megkértük Feri bácsit, hadd ülhessünk fel a lóra. Ekkor ültem először ló hátán, bizony erősen kellett kapaszkodnom a sörényébe, mivel kicsit még féltem is. Megtudtuk, hogy a lovak nagyon szeretik a kockacukrot. Anyukám el sem tudta képzelni, mi az oka, hogy másnaponként kell venni a kávéba való mokkacukrot. Mikor kiderült az igazság, felszólított bennünket, hogy ha egy mód van rá, a saját zsebpénzünkből etessük a lovakat. Így húgommal kénytelenek voltunk uzsonna- és fagyipénzünket feláldozni, s bár csökkentettük a fejadagot, a derék lovak mégsem vettek ki bennünket kegyeikből.

Megismerkedtem egy lovas oktatóval is, akitől sokat tanultam, így egyre komolyabban vettem a lovaglást. Már nyeregben ültem és kantárral vezettem a lovat. Csak attól féltem, hogy „elmegy a ló". Ez azt jelenti, hogy elveszti a lovas a ló fölötti uralmát, az nem hagyja irányítani magát. Szerencsére eddig még nem történt meg. Gyakoroltam a lépést, a megállást, az indulást és ügetést. De a legbonyolultabb a fordulás művelete volt.

Megjött a nyár és vele a szünet, a sok szabad idő. Már nemcsak lovagoltam, hanem etettem és tisztítottam is őket. Amikor melegedett az idő és a Tiszára is le lehetett menni, a lovakat majdnem mindennap levittük fürödni. A fürdést csutakolás követte, amit szalmával végeztünk.

Megismerkedtem itt egy angol kislánnyal, akit mindszenti ismerősei hoztak el Feri bácsihoz. Míg itt volt, együtt foglalkoztunk a lovakkal, s bár törve beszélte nyelvünket, mutogatással szépen megértettük egymást.

Még a nyár elején Öcsi versenyre készült. Sokat figyeltem, ahogy zsokéjával gyakorolt. Megkértem Feri bácsit, vigyen el engem is Hódmezővásárhelyre, a verseny színhelyére. Az én Öcsim, azaz a Kesely nevű kanca a 7-es számot viselte. Az indulás előtt tőlem is kapott kockacukrot és buzdító szavakat. Nagyon izgultunk Feri bácsival a nézőtéren, de Öcsi hibátlanul vette az akadályokat, s nagy-nagy örömünkre a megyei verseny első helyezettje lett.

Titkon arra gondoltam, talán eljön az az idő, amikor én leszek Öcsivel az első, hiszen ma már nem ritkaság a női zsoké.

Katanich Gabriella,
Mindszent

MATEK ÓRAI CSENDÉLET

— Sziasztok! — robbant be az osztályba Lázika, mint egy tank. — Mi lesz az első óránk?

— Matek... — hangzik innen is, onnan is méla undorral.

— Gergő! Add ide légyszi a leckét!

— Lecke is volt? — ugrik fel egy emberként az osztály. S mint éhes hiénák vetik rá magukat társaim a füzeteikre. Néhány lányt azonban még a váratlan hír sem döbbent meg, továbbra is nyugodt mozdulatokkal igazgatják frizurájukat, beszélik fiúügyeiket.

— Jön Mr. Caputó! — kiált fel sipítóan egy vékony, szemüveges srác.

Nyílik az ajtó, s negyvenöt év körüli férfi lép az osztályba — a matektanár.

— Üljetek le!

Óriási reccsenés, Totya a földön.

— Mi volt ez? — kérdi idegesen a tanár.

— Semmi, semmi, úgy látszik, túl sok gombócot ettem reggelire.

— Szünetben jelentkezel nálam!

Elkezdődik az óra, a tanár darálja az anyagot, mint a rádió bemondója az időjárás-jelentést. Csak az a baj, hogy őt nem lehet kikapcsolni. Lelki szemeim előtt megjelenik Caputó, amint rádióként viszik a Gelkába, s a szerelő, miután megvizsgálta, lemondóan ingatja fejét:

— Sajnos, javíthatatlan!

Bánó folytatja a bűvös kocka forgatását, Totya a székszerelést, Gatya a rejtvényfejtést, a tanár pedig magyaráz. Irén most fejezte be legújabb versét, amit olyan sikerültnek érez, hogy azonnal körbeadja, elindul a cetli vándorútjára. — Góóól! Vezet a Fradi! — terjed el az osztályban a frissen szerzett rádióhír.

Caputó velünk együtt megkönnyebbülten sóhajt fel a csengetés hallatán, s talán újra megfogadja, hogy soha többé be nem teszi a lábát a nyolcadik cé-be.

Gál Zsuzsanna,
Budapest

ZIMANKÓ

Fagyos az út,
hideg a reggel,
alig süt a nap,
csak halvány fénnyel.
Didereg a kis veréb,
majd megfagy az ágon,
várja a napocskát,
dermedt, apró lábon.

Pintér Kornél
Lovas

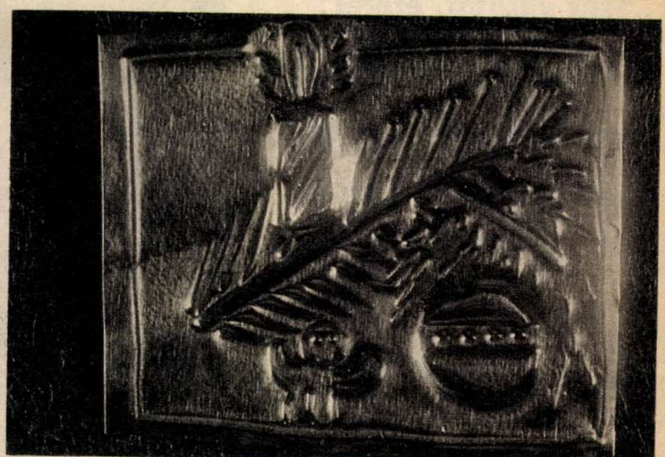

MŰA
ZA

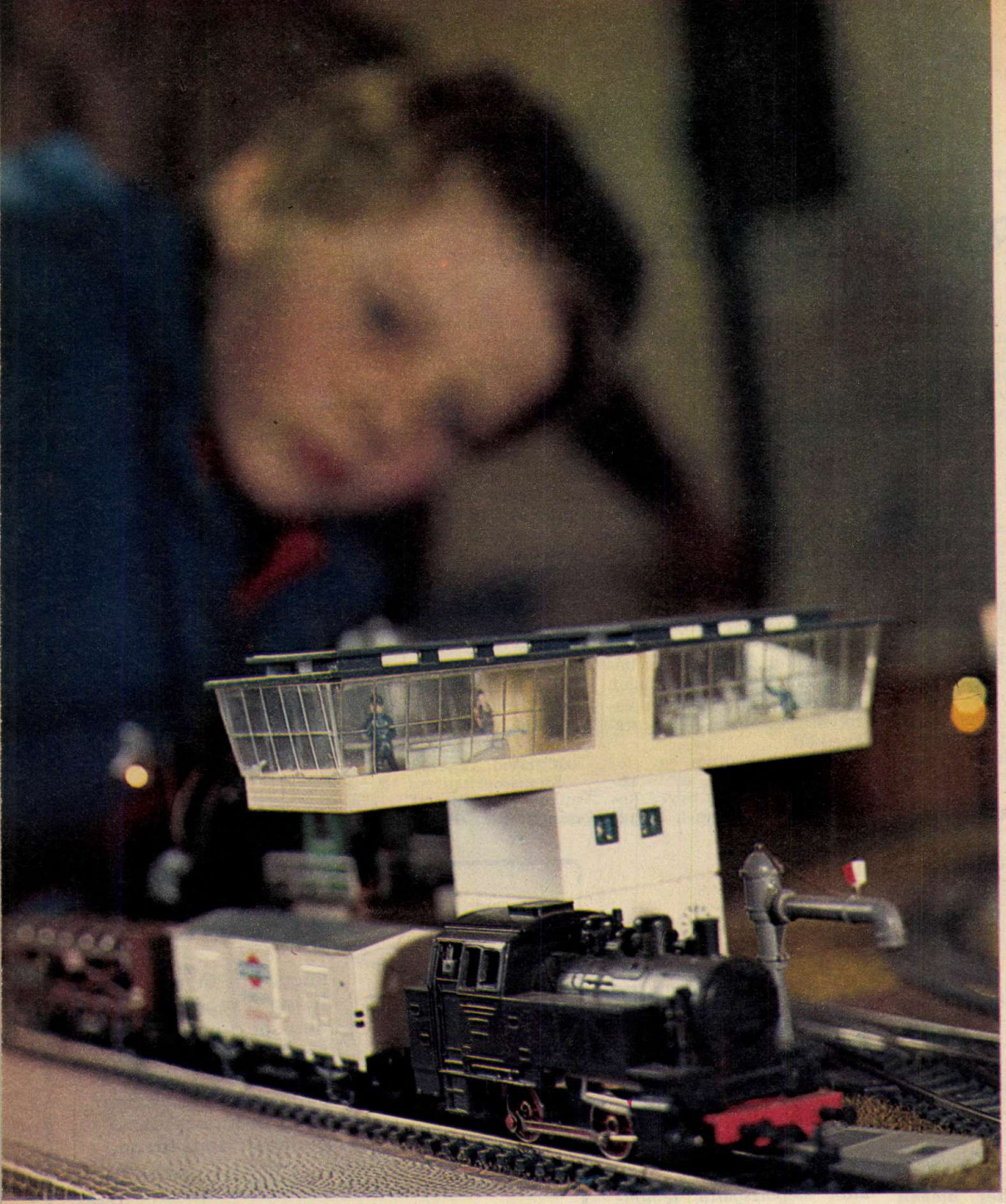

„Száz vasútat, ezeret!
Csináljatok, csináljatok!
Hadd fussák be a világot,
Mint a testet az erek."

(Petőfi Sándor: Vasúton)

NYAG DOMBOKON

KATOL A VONAT...

Dühöng a hóvihar. Orkánszerű szél söpör végig a tájon. Tűhegyes jégszemcsék fúródnak a földbe. Recsegve dőlnek ki a fák, a villanyoszlopok.

Ezek a vonatok mégsem késnek. Nem fagynak be a váltók, vidáman pislognak a jelzőlámpák. A hőmérséklet az egész szerelvényen kellemes. Az utasok kényelmesen elhelyezkedhetnek, a mellékhelyiségekben van papír és szappan, a büfékocsiban bőséggel ennivaló.

MŰANYAG DOMBOKON

ZAKATOL A VONAT...

A vasútmodellezők kispesti kiállítótermében a minivonatokon remek az időjárás. A váltók, jelzőlámpák valóban kifogástalanul működnek, ám a büfékocsiban csak piciny, festett papírdarab jelzi a finom szendvicset.

Igaz, ezek a parányi masinák aligha futják be a világot. Csupán műanyag dombokon, fabakterházak között, báb-emberkék szolgálatára zakatolnak. Parányi alkatrészekből maguk a gyerekek is készítenek ilyeneket. Ilyenkor derül ki, hányan szeretnének mozdonyvezetők lenni... S ha valaki azt hiszi, hogy olyan nagyon egyszerű egyszerre mondjuk nyolc-tíz szerelvény futását figyelni, irányítani, az téved! Igenis, a vágány mellett vigyázni kell! Ez a gyerekjáték nemcsak gyerekjáték! Már csak azért sem, mert a szülők — azzal a felkiáltással, hogy meglepik a gyereket, s vásárolnak nekik néhány csodaszép modellt — maguk is szívesen hasalnak (ülnek, állnak) a terepasztal köré.

Rég nem igaz a mondás, hogy addig gyerek a gyerek, amíg játszik. Sokkal inkább tény: addig ember az ember, amíg játszani is szeret.

D. P.

Fotó: Karasz Lajos

KEDVES ISMERŐS

ELKAPKODTÁK LEMEZEIKET

Végy egy jól éneklő lányt, aki több hangszeren játszik. Adj hozzá három életvidám srácot, két gitárral, egy dobszereléssel. Ha ezzel készen vagy, formálj belőlük együttest. Állítsd őket néhány forró hangulatú koncerten dobogóra. A recept eredménye: Kati és a Kerek Perec.

Először 1978-ban léptek fel ezen a néven a nyilvánosság előtt. Akkortájt jelentős változások történtek beatzenei életünkben. A rock betörése, népszerűsége kissé háttérbe szorította a popzenét játszó együtteseket. Katiék eddigi egyetlen nagylemeze ebben az időben került a polcokra. A vásárlók ostromáról leginkább a lemezboltok eladói tudnának mesélni. Tény az, hogy egy-két hét alatt elkapkodták összes lemezüket, az utánnyomott példányokat is. De aki ismeri a „Tizenöt nyár", vagy a „Titanic" dallamát, szövegét, az nem csodálkozik ezen.

Az együttes mostanában új ötlettel igyekszik rajongóinak táborát növelni. Alakul a „KKP barátok klubja". A klubon keresztül, — melynek címe: 1431 Budapest, postafiók 130 — mindenki előre megtudhatja a programokat, jegyeket biztosíthat magának koncertekre, képeket, posztereket kérhet. Elárulhatjuk azt is, hogy rövid időn belül változás lesz a Kerek Perec koncerteken. Új számok, élményszámba menő „szuper show" hallható látható majd műsorukban.

Az énekes Nagy Kati, a basszusgitáros Kiss Ernő, a dobos Babarick Vince és a szólógitáros Mikulcza Sándor jelenleg ezen dolgoznak, óriási lendülettel.

SZÖVEG ÉS KÉP:
KONCZ

KATI ÉS
A KEREK PEREC
PAJTÁS

MA IS OLYAN, MINT

EGY MESEVILÁG

A mesés Indiáról ezernyi történet kering a világban. Hiszen az ország jelzője nem véletlenül mesés. Mesésen gazdag e világrésznek is beillő ország. Híres a kincseiről, kiváló tudósairól, művészeiről, politikusairól és nagy költőjéről, Rabindranath Tagoreról. Majd háromnegyed milliárd ember él Indiában igen nagy gazdagságban és hallatlan nagy szegénységben. Sokszor pusztított járvány, de már a kis falvakba is eljutott az orvosi ellátás. Sok a munkanélküli, és nem kevés a vagyonokat érő kincseket viselő hercegnők száma sem.

Őrzik a hagyományokat, és türelmesen várják azt az időt, amikor már mindenkinek jut majd kenyér.

INDIA

MONDÁI

Ötödikesek, ti már új könyvből tanuljátok a régmúlt idők történelmét. Megújul a RÉGEN VOLT, HOGY IS VOLT című olvasókönyv is. Sajnos azt még nem vehetitek a kezetekbe, mert csak jövőre kerül ki a nyomdából. Hogy mégis kellőképpen bővítsétek történelmi ismereteiteket, rendszeresen közlünk a tananyagotokhoz illő olvasmányokat. Írójuk Filla István történész (ő írta a tankönyveteket is). Reméljük, hogy nemcsak ti, hanem a nagyobbak is szívesen olvassák el mindegyiket.

Mintegy 3500 évvel ezelőtt India területére hódító árja pásztornépek hatoltak be. Az északról benyomuló fegyveresek véres csatákat vívtak az őslakókkal, a dravidákkal. A hódító, a földért és a hatalomért vívott háborúk emlékét számos vallási és hősi ének, rege és monda őrzi. A hősök tetteiről, a harcokat segítő istenekről regélő csodálatos történetek sok száz éven át nemzedékről nemzedékre szálltak. Közben a nép szépítette, kikerekítette. Végül akadt költő, aki az indiai rege és mondavilág egy részét összegyűjtötte, versekbe foglalta és óind nyelven, szanszkritül leírta. Így jött létre India egyik legnagyobb költői alkotása: a Mahábhárata című hősköltemény.

A Mahábhárata két rokon család, a Pandavák és a Kauravák véres küzdelmét beszéli el. Az öt Pandava és a száz Kaurava herceg között már gyermekkorban kezdődött el a vetélkedés. A Kauravák különböző fondorlatokkal el akarták pusztítani a Pandavákat, de igyekezetük kudarcba fulladt. Ekkor kénytelenek voltak a birodalom egy részét átengedni a Pandaváknak, akik új várost alapítottak, és országukat felvirágoztatták. A viszálykodás azonban tovább folytatódott. A Pandavák végül is elvesztették birodalmukat és 13 évi számkivetésbe kellett menniük. Visszatérésük után arra törekedtek, hogy a Kauravákkal egyezségben és békében éljenek. A Kauravák azonban a harcot választották. A végső küzdelemben az indiai világ minden népe — ki a Kauravák, ki a Pandavák oldalán — részt vett a csatában. A Pandavák

győztek, de végül is mindkét család elpusztult.

A bharata fiak harcáról szóló elbeszélés idők folyamán számos kiegészítő résszel bővült. A kétszázezer verssorból álló mű különféle elbeszéléseket, mondákat, regéket foglal magában. A mintegy 2500 évvel ezelőtt írásba foglalt hősköltemény megőrizte számunkra a gazdag indiai regevilág anyagának egy részét, amiből sokat tudunk meg az akkor élt indiai lakosság szokásairól, mindennapi életéről.

KÉT CSALÁD VÉGSŐ KÜZDELME

Figyeljük meg, hogy az indiai mondavilág szerint hogyan sorakoznak fel egymással szemben ellenfelek.

A csata mezején mindkét részen ünnepi áldozatot mutattak be a papok. Magasra szállt az oltár füstje, az ellenséges táborokból, és békésen vegyült össze a tiszta égben. Győzelmet esdettek a harcosok az istenektől.

Amikor felvirradt a vészterhes nap hajnala, csatarendben állt egymással szemben a két hadsereg. Négy sorban sorakoztak fel a küzdők: legelöl a királyok, a fejedelmek és a hercegek csillogó harci szekereiken, aranyveretes páncélban, ragyogó fegyverzetben. Minden szekéren, magas kopja csúcsán lengett a jelképes lobogó, hogy a hősök a csata dúló forgatagában is felismerhessék ellenfeleiket. A második rendet a lovasság alkotta, hogy a szekérharcosokat támogassa. A harmadik sorban a csataelefántok következtek, páncélveretes kasokkal a hátukon, tele íjászokkal és gerelyvetőkkel. Ha a szekerek és a lovasság megzavarták az ellenség csatarendjét, sziklagörgeteg gyanánt kellett előretörniük a hatalmas állatoknak. Az elefántok mögött sorakozott a gyaloghad, pajzzsal, buzogánnyal és karddal felfegyverkezve, hogy a csata sorsát tömegével eldöntse.

Így állt szemközt a két ragyogó sereg. A vezérek végighajtattak hadsoraik előtt, parancsokat osztogattak és tiszteletteljesen üdvözölték egymást, ellenség az ellenséget. Büszke, kihívó szóval tüzelték harcra azt az ellenfelet, akivel legjobban szerették volna összemérni a fegyvereiket.

Kürtök rivalgása, dobok pergése reszkettette meg a levegőt. A Kauravák vezére Bhisma, díszes harci szekéren, melyet négy fehér paripa vont, a térség közepére hajtott. Hófehér szakálla végigomlott páncélján, fiatalos tűzben égő szeme büszkén, de szomorúan tekintett végig sűrű fehér szemöldöke alól a halni kész hősök során.

A Pandavák vezére szintén elhagyta az arcvonalat és négy fekete méntől vont harci szekéren az ősz ellenséges vezér elé száguldott.

Mögöttük félkörben felálltak az alvezérek, a királyok és a hősök, mind zászlós harci szekéren.

Bhisma üdvözölte a fejedelmi hősöket, és zengő hangon szólni kezdett:

— Becsületes harcra gyűltünk össze itt e téren. Nyitva áll az egek kapuja a bátrak előtt. Győzelem vagy halál, más nem várhat az igazi harcosra!

Elsorolta név szerint a csapatok vezéreit mindkét részen, kiemelte erényeiket és hősiességüket. Ezután nemes törvényekre emlékeztete az ellenfeleket és messze hangzó szóval hirdette ki a harci szabályokat:

— Csak egyenrangúak küzdjenek egymással: szekér szekér ellen, lovas lovas ellen, gyalogos gyalogos ellen. Kihívás nélkül ne üssön rajta senki az ellenfelén! Foglyokat, sebesülteket és menekülőket nem szabad bántani. Kímélni kell a fegyverteleneket, a kocsihajtókat, a zenészeket, a csatlósokat, valamint a teherhordó állatokat! A dicső harcos kötelességének tudatában, de gyűlölet nélkül ütközik meg ellenfelével. Fel hát a harcra!

Bhisma ekkor ajkához emelte kürtjét és megzendítette a riadót. És felelve rá harsonák és dobok, cimbalmok és üstök, kürtök rianása, mint morajló vihar dörgő hangja úgy kelt. A mennydörgő zene megremegtette a harcosok szívét, fölpezsdült a vér, kigyúltak az arcok. A föld szinte rengett a harcra hívó szózat siketítő orkánjában.

Kis történelem

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező **lányokat** felveszünk az 1981—82-es tanévre fonó és szövő, **fiúkat** textil- és ruházatiipari gépszerelő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulónak.

Felső korhatár: 15 év

Tanulóidő: 3 év

Társadalmi ösztöndíj: 500 Ft
Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően havi 350—550 Ft
Ösztöndíjkiegészítés: 190 Ft
Teljes ellátás havi 210 Ft-ért. Kollégiumi elhelyezés, tankönyv és munkaruha díjmentesen.

Szakmunkásvizsga után a havi kereseti lehetőség 3500—4000 Ft

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától fél 4 óráig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

A gyár címe: **PNYV MAGYAR PAMUTIPAR személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Lahner Gy. utca 30. 1046**
Telefon: 693-111/115-ös, 224-es mellék.

8. OSZTÁLYOS ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT LÁNYOK FIGYELEM!

Gyárunk 1959 óta képez fonóipari szakmunkásokat, a tanulók és dolgozóink megelégedésére. A szakmunkásképző hároméves. A fonómunka minden gépére szakmunkás-képesítést ad. Felvételt nyerhet minden egészséges, 14—15 éves, általános iskolát végzett lány. A tanítás szeptember 1-től indul.

FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók segítséget nyújtanak a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsga letételéhez.

JUTTATÁSOK:
— teljes ellátás (napi háromszori étkezés) napi 5 Ft térítésért.

Kivétel nélkül ingyenes a három tanév teljes idejére:
— leányotthonban a lakás
— tankönyv, tanszerek
— munkaruha, fejkendő, munkacipő, iskolaköpeny.

Ezenfelül megilleti a tanulót:
— tanulmányi ösztöndíj: havi 350—720 forint (a tanulmányi eredménytől függően)
— szociális ösztöndíj: havi 500 forint.

A szakmunkásvizsga letétele után a kereseti lehetőség 3200—4400 forint között van.

Részletes tájékoztatónkat kérésre postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra ezt írd:

„FONÓSZAKMA"
PFV LŐRINCI GYÁR
A jelentkezési lapot kérjük, hogy PFV Lőrinci Gyár személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Gyömrői út 85—91. 1183 címre küldd.

PÁLYAVÁLASZTÓ

FIATALOK, FIGYELEM!

Kőműves, ács-állványozó, hidegburkoló, fapadozó-műanyagburkoló, szobafestő-mázoló, víz-gázszerelő, központifűtés-szerelő, villanyszerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, épületasztalos szakmunkástanulóknak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14–17. életévüket 1981-ben betöltik, és az általános iskolát elvégezték, illetve akik jelenleg a 8. osztály tanulói.

Vidékieknek a tanulmányi időre tanulóotthont, teljes ellátást, tanulmányaikhoz szakképzett nevelőtanári felügyeletet és segítséget biztosítunk.

Biztosítunk rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, társadalmi ösztöndíjat, különböző sportolási, kulturálódási lehetőségeket is.

Az alapösztöndíjon kívül havonta valamennyi szakmában 250,– Ft társadalmi ösztöndíj bérkiegészítésre is van lehetőség.
Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.

Pontos címünk: Főv. 3. sz. Építőipari Vállalat szakoktatási csoport Bp. XIII., Lehel út 10/a. Telefon: 494-300/161 mellék.

FŐVÁROSI 3. SZ. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT BUDAPEST XIII. LEHEL U. 10-A

REJTVÉNY TURMIX

BUDAPRINT PÁLYÁZAT

II. FORDULÓ

1

E rejtvény helyes megfejtéséből megtudhatod, milyen szakmákat tanulhatsz vállalatunknál:

2

Két szóra gondoltunk:

O
FO

ÉVSZAK, DERÉKSZÍJ

A megfejtés betűi helyes sorrendbe rakva a második szakma nevét adják.

3

Ha a pontok helyébe a megfelelő magánhangzókat beírod, a harmadik szakma nevét is megismered.

K. T. – H. RK. L.

4

Ha tükör segítségével olvasod el az alábbi sort, már tudod, hogy mi a negyedik szakma neve.

ÖTÌZSÉÈKIKÉSZÌTÖ

5

Az alábbi betűket rakd helyes sorrendbe! Ha sikerült, már az ötödik szakma nevét is ismered. (Valamennyi betűt használd fel!) Segítségül néhány betű helyes sorrendjét megszámoztuk.

3 1 6 10

ETXITNOLYOM

6

A hatodik szakmára is ráismersz, ha az itt felsorolt szótagokat megfelelő sorrendben összeolvasod.

LŐ-RE-SZE-GÉP RI-PA-I-TIL-TEX

Megfejtésül csak a 6 szakma nevét kell postai levelezőlapon az alábbi címre küldened:

„BUDAPRINT" Pamutnyomóipari Vállalat
Személyzeti és Oktatási Főosztály, Budapest 1300.

A levelezőlapra írd rá: PÁLYÁZAT!

Beküldési határidő: 1981. január 22.

A helyes megfejtést beküldők között 20 nyereményt sorsolunk ki a vállalat termékeiből. A nyertesek nevét a Pajtásban közöljük, a nyereményeket postán küldjük el.

Figyeld a Pajtás következő számát! A „BUDAPRINT" PÁLYÁZAT harmadik fordulójának címe: Minta-választás

PÁLYAVÁLASZTÁS ELŐTT ÁLLÓ

FIÚK, FIGYELEM!

A Fővárosi 4. sz. Építőipari Vállalat az 1981–82-es tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be a következő szakmákban:

kőműves, épületburkoló, kőfaragó, ács-állványozó, épületasztalos, padlóburkoló, szobafestő-mázoló és tapétázó, épületbádogos, vízvezeték- és készülékszerelő, központifűtés szerelő, gázvezeték- és készülékszerelő, épületvillamossági szerelő

Jelentkezhetnek a jelenleg 8. osztályos tanulók, valamint azok a fiatalok, akik a 18. életévüket még nem töltötték be.

Jelentkezhetnek továbbá az 1981-ben érettségiző fiatalok, akiknél a képzési idő 1,5–2 év.

Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban a vállalat Szakoktatási vezetőjénél (1089 Budapest, Bláthy O. u. 6–8.).

Vidékről beiskolázott tanulóknak teljes tanulóotthoni ellátást biztosítunk.

A Fővárosi Szerelőipari Vállalat az 1981—82-es tanévre beiskoláz szakmunkástanulónak általános iskolát végzett fiúkat a következő szakmákba: villanyszerelő, víz- és gázszerelő, központifűtés-szerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, kőműves.

Vidéki tanulóink részére saját kollégiumunkban teljes ellátást adunk.

Tanulóinkkal minden szakmában társadalmi ösztöndíjszerződést kötünk.

Jelentkezés:
Fővárosi Szerelőipari Vállalat
1097 Budapest IX.,
Koppány u. 5—11.

Telefon: 336-560/46-os mellék.

FŐSZER

Szereted a szép, művészi könyveket?

Vegyél részt alkotó megformálásukban, elkészítésükben!

A KOSSUTH NYOMDA, az igényes művészi könyvek műhelye az 1981—82-es oktatási évben is lehetőséget nyújt az ősi és megújult nyomdászmesterség elsajátításához

KÉZISZEDŐ
MAGASNYOMÓ
SÍKNYOMÓ
KÖNYVKÖTŐ

szakmákban, ahol a szakmunkástanuló-idő három év.

A nyomdászmesterséget az ipari tanulók a legkorszerűbb gépeket és technológiákat megismerve, nagy szaktudással és tapasztalattal rendelkező szakoktatók segítségével sajátíthatják el.

JUTTATÁSOK:

A nyomdánkkal társadalmi tanulmányi szerződést kötött tanulók a tanulmányi ösztöndíjon felül 250 Ft ösztöndíjat kapnak. A szakmunkásképzés nagyfokú támogatása mellett lehetőséget adunk szakközépiskolai továbbtanulásra is. Művelődési, szórakozási lehetőség a könyvtárban és az ifjúsági klub rendezvényein.

Üdülés Balatonnál és Galyatetőn.
Sportolási lehetőségek.
Munkaruhát, továbbá 3 Ft térítés ellenében ebédet biztosítunk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet szombat kivételével: naponta reggel 7 órától délután 3 óráig a **KOSSUTH NYOMDA** személyzeti és oktatási osztályán Budapest V., Alkotmány u. 3. Telefon: 122-114.

Megközelíthető: metróval, a Kossuth Lajos téri állomástól (3 perc.)

FIÚK, LÁNYOK!

JELENTKEZZETEK VASKERESKEDŐ TANULÓNAK!

A tanulmányi ösztöndíjon felül havi 500 Ft társadalmi ösztöndíjat is fizetünk.

A tanulók részére napi 3 Ft térítés ellenében ebédet, valamint ingyen munkaköpenyt, tankönyveket és füzeteket, évenként egy alkalommal díjmentes üdültetést, tanulmányi kirándulást, s vidéki fiútanulók részére ingyenes kollégiumi ellátást biztosítunk.

Az utolsó évben a tanulók szakmunkásbért kapnak.

Jelentkezés:

A VASÉRT Vállalat személyzeti osztályán

Bp. VIII., Üllői út 32. I. em. 8.

Telefon: 138-882

Jöjjetek velünk Ti is!

VASÉRT

PÁLYAKEZDÉS ELŐTT ÁLLÓ

FIATALOK!

BUDAPESTI VEGYIMŰVEK

szeretettel várja az általános iskolát végző fiatalok jelentkezését szakmunkás tanulónak az alábbi szakmákban:

esztergályos, marós, hegesztő, kovács – vas- és fémszerkezeti lakatos, ács- és állványozó, kőműves (kiemelt szakmák), gépszerelő, vízvezeték-szerelő, villanyszerelő, erősáramú berendezés szerelő, épületasztalos, szobafestő és mázoló, továbbá autószerelő, autóvillamossági szerelő és irányítástechnikai műszerész (érettségivel) szakmába csak budapesti lakosokat.

Kiemelt szakmákban a tanulmányi ösztöndíjon felül 200,– Ft ösztöndíj kiegészítést kapnak.

A tanulókkal szerződést kötünk társadalmi ösztöndíjra, melynek havi összege 250–500,– Ft-ig terjedhet.

Vidékiek részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A gyakorlati oktatás alatt a tanulók kedvezményes ebédet, védőételt, védőruhát és tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést kapnak.

A törzsgárda tagság elismerésénél a tanulóéveket beszámítjuk.

Dolgozóink pihenését szolgálják a Duna és Balaton melletti üdülőink. Számtalan sportolási lehetőség a vállalat sportszakosztályaiban.

A szakmunkásvizsga után a továbbtanulni szándékozókat támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen, vagy írásban a Budapesti Vegyiművek személyzeti és oktatási osztályán (1455. Budapest, Kén u. 5. Telefon: 277-275.)

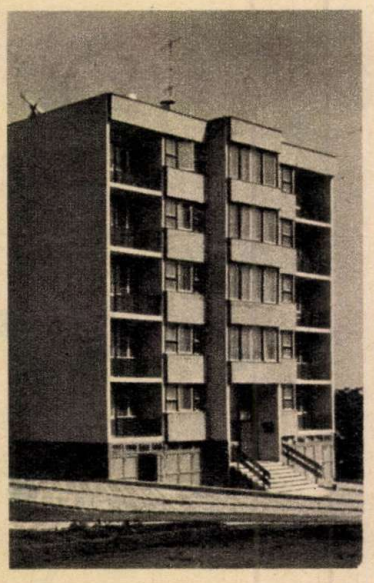

FELHÍVÁS

Általános iskolát végzett fiúk jelentkezését várjuk a Pest megyei Állami Építőipari Vállalathoz építőipari szakmunkástanulónak az 1981–82-es tanévre.

A tanácshoz tartozó intézetekhez az alábbi szakmákban iskolázunk be fiatalokat szakmunkástanulónak:

X anyagmozgatógép-szerelő; X autószerelő; X autóvillamossági szerelő (lányok is jelentkezhetnek); X lékszerelő; építőgép-szerelő; vas és csőhálózat-szerelő; vízvezeték- és készülékszerelő; gázvezeték- és készülékszerelő; karosszérialakatos; központitűtés- és fémszerkezeti lakatos; épületvillamossági szerelő; épületasztalos; magasépítő-ipari ács-állványozó; szobafestő-mázoló (tapétázó); vízszigetelő; épületburkoló; kőműves; padlóburkoló; vasbetonkészítő; bádogos.

Megjegyzés: X-szel jelölt szakmák esetében kollégiumot nem tudunk biztosítani, de a többi szakmák esetében vidékiek részére kollégiumot, teljes ellátást biztosítunk.

200,– Ft ösztöndíj-kiegészítést fizetünk az alábbi szakmákban: ács-állványozó, kőműves, vízszigetelő, vasbetonkészítő.

III. évben teljesítménybérben történő foglalkoztatásra is van lehetőség.

Jelentkezés személyesen vagy írásban 1751 Budapest, Kiss János altb. u. 19–21. szakoktatási csoport.

(Megközelíthető: Boráros tértől gyorsvasúttal a 2. megálló)

TÖPRENGŐ

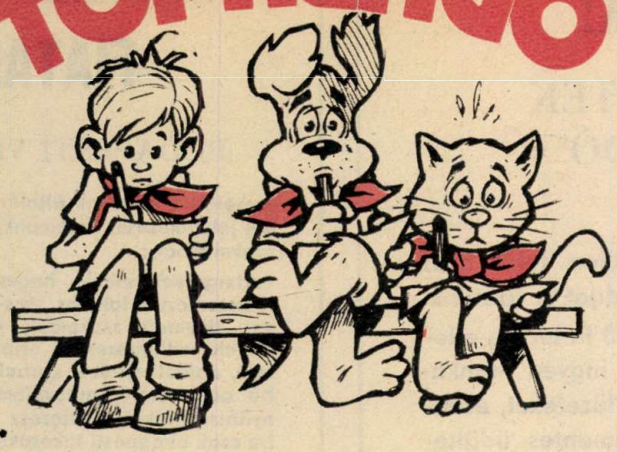

A rejtvények megfejtését postai levelezőlapon küldd be! Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni, és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: január 19. (Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397)

NYERTESEK

34. szám: Kránitz József, Sopron; Vajnorák Ferenc, Sopron; Török Beáta, Varga Zsuzsa, Szany; Berkes Éva, Jászberény; Fehér Tamás, Almásfüzitő; Felföldi Krisztina, Székesfehérvár; Gombás Sándor, Mezőtúr; Gulyás Rozália, Jászszentmiklós; Hajdú Zsolt, Mád; Lovász Erzsébet, Törökszentmiklós; Molnár Erika, Gyoma; Német Angéla, Oszkó; Novák Krisztina, Mezőzombor; Rácz Edit, Sopron; Radácsi Anikó, Hajdúszoboszló; Rádi Ildikó, Székesfehérvár; Szántó László, Nagyigmánd; Szilasi Norbert, Dunaföldvár; Zöldi Lajos, Szalkszentmárton.

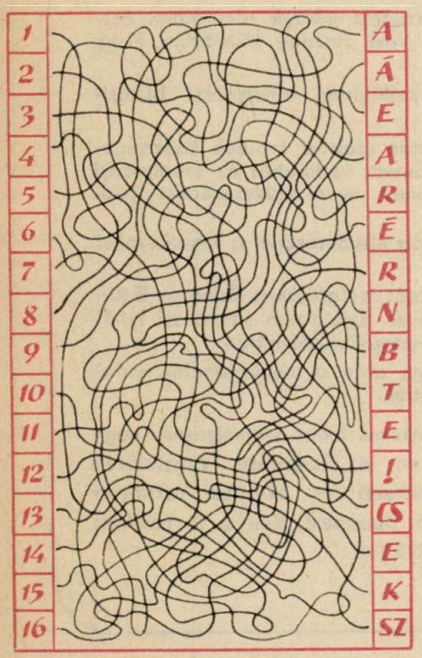

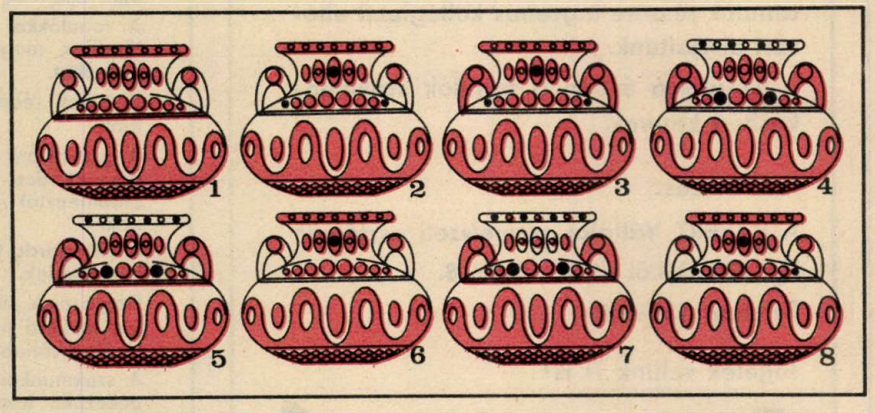

A nyolc váza közül melyik kettő egyforma?

BÖLCS MONDÁS

A számokat kígyózó vonalak kötik össze a betűkkel. Ha van kellő türelmed „kígyózz" végig mindegyiken, s akkor megismered a bölcs mondást.

TORNAFIGYELŐ

Előbb tornássz egy kicsit, utána nézd meg jól a rajzot. Hányszor rajzolta le a grafikus az „A" és hányszor a „B" mozdulatot?

MEGY A VONAT

Ha az alábbi ötbetűs szavakat megfelelő sorrendben beírod az ábrába, akkor a számozott kockákban egy híres magyar feltaláló nevét kapod megfejtésül. A megfelelő sorrendre könnyen rájöhetsz.

NULLA, ÁLLAM, MÁLNA, LAJOS, ÁLMOS, KÖRÖM, ORDAS, DÁNIA, NINCS, ANDOR, KAKAS.

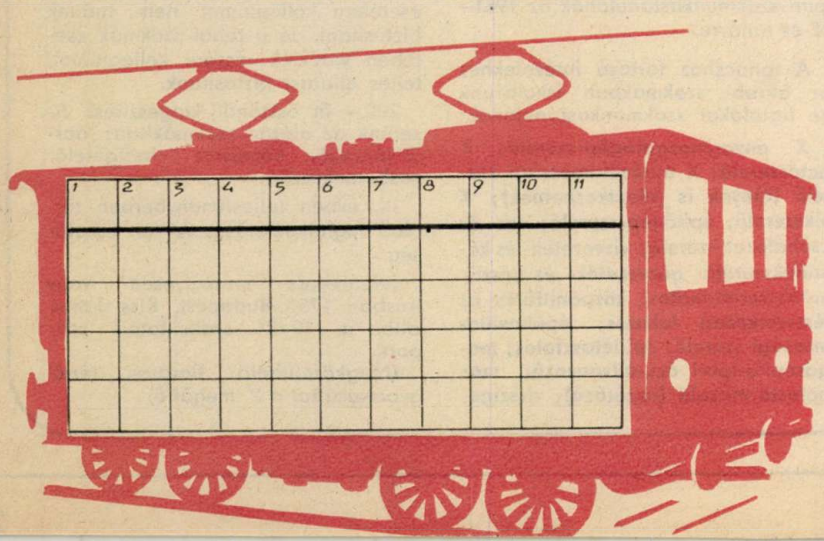

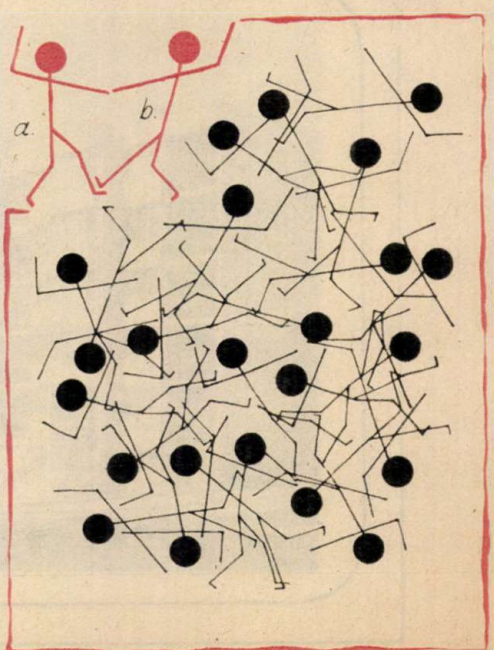

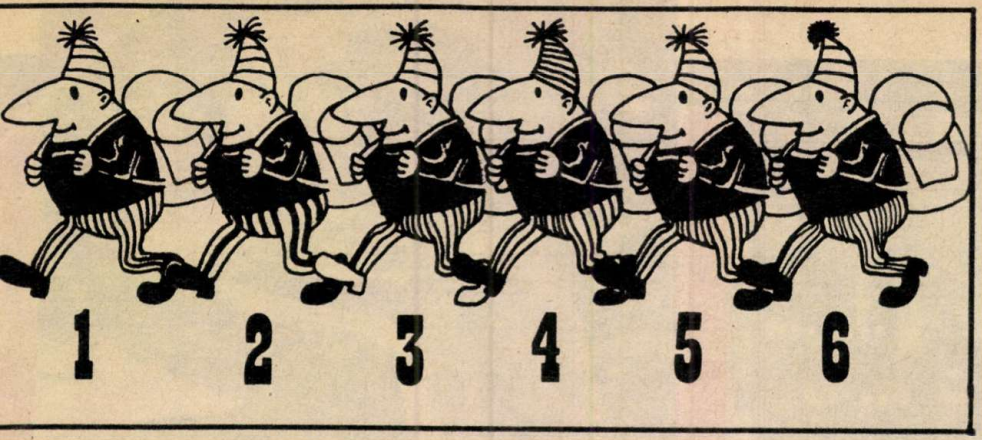

KERESD AZ IKREKET

A hat hátizsákos turista között kettő azonos. Melyek azok?

R*	I	G	R	E	M
A	U	T!	S	Z	Ő
S	A	S	S	E	K
M	GY	B	V	K	D
L	E	E	A	Ö	D
E	B	A	E	B	A

EGY KIS ÖTLET

EGY KIS ÖTLET-et ad ez a rejtvény. Megtudod, ha a csillaggal jelölt betűtől indulsz el és a lóugrás szabályai szerint haladsz a felkiáltójeles betűig.

NYERTESEK

A Töprengő rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak:

32. szám: Bácsics Annamária, Budapest XXI.; Hajdú Andrea, Papp Erika, Szeged; Balogh Helga, Miskolc; Bényi Csilla, Tiszaladány; Bodnár András, Debrecen; Gaál Judit, Dunakeszi; Glavosics Hilda, Kaposvár; Győri Erika, Szolnok; Juhász József, Kisterenye; Kádár Mária, Törökszentmiklós; Kerényi Gabriella, Kömlőd; Repka Ágnes, Nagyszénás; Sáfrány István, Rohod; Simon Erzsébet, Kék; Szalai László, Eger; Torma Anna, Ajak; Tóth Péter, Keszthely; Tóth Zsuzsanna, Vác; Zayzon Éva, Székesfehérvár;

33. szám: Ungvári Sándor, Nyíregyháza; Hegyes Katalin, Kátay Judit, Morvai Edit, Bp.; Ábel M., Miskolc; Bareith Betty, Nagymányok; Bölcskei Molnár Ilona, Fábiánsebestyén, Csabai Zsuzsanna, Szolnok; Csalavári Rita, Nagykanizsa; Dudás Szilvia, Balassagyarmat; Hajdú Tamás, Zsámbék; Hitter István, Hidas; Horvát Márta, Inárcs; Karácsonyi Gyula, Nyírbogát; Karbiner Gizella, Gyoma; Kreisz Andrea, Csorna; Labáth György, Hévíz; Nagy Klára, Pécs-Vasas; Oláh Anikó, Berettyóújfalu; Román Zsuzsa, Eger; Ungvári Sándor, Nyíregyháza.

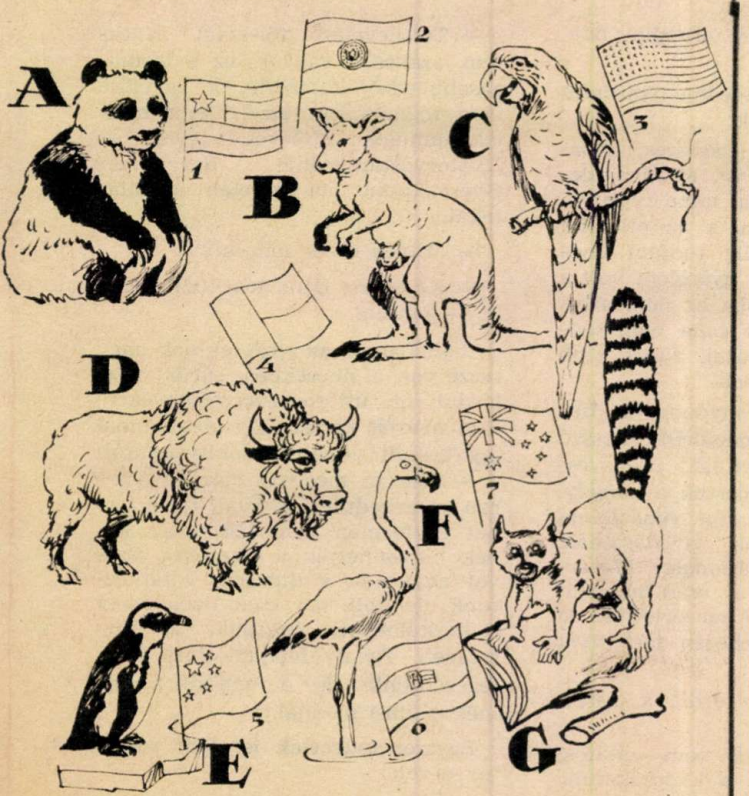

HOL ÉLNEK?

A hét állat nevét eláruljuk: A: bambuszmedve. B: kenguru. C: arrara papagáj. D: bizon. E: pápaszemes pingvin. F: flamingó. G: maki. Az országok nevét már nem mondjuk meg, mert a zászlók segítségével könnyen megismered mindegyiket.

SAKK

Mai feladványunk (szerzője J. Cumpe) követelménye: matt két (2) lépésben. Megoldásul elegendő megírni a kulcslépést, vagyis világos azon lépését, amely után bármit is lép sötét, a mattot elkerülni nem tudja.

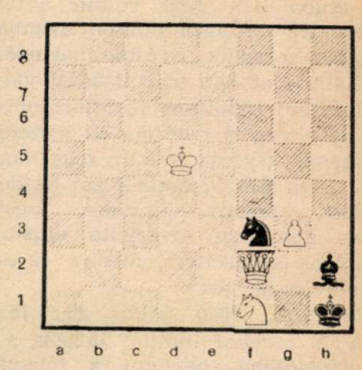

A 31. számban közölt feladvány kicsit nehéznek bizonyult (azért közlünk most egy könnyebbet). Kulcslépése 1. Kc7—d6!, ami után 2. Vb7 matt fenyeget. Sötét Bg6† vagy Bd3† lépésekkel védekezhet, de azokra világos Fe6, illetőleg Fd5 útján mattol. E két mattot az teszi lehetővé, hogy a sötét bástya elzárta a h7-en álló futó vonalát, s így az már nem támadja a b1-en lesben álló világos bástyát.

A helyes megfejtők közül könyvutalványt nyertek: Fazekas Zsolt (Viss) és Lábas József (Tunyogmatolcs).

Földeák Árpád

MAGYAR ZOLTÁN:

»Nincs több vándor«

Részlet egy régi nyilatkozatból: „Tornázni 1965-ben kezdtem el, s egy év múlva már részt vettem az úttörő-olimpián. A fővárosi, IX. kerületi, Telepi utcai iskola csapatában nem voltam a legjobb. Az országos döntőn azonban talajon második, nyújtón harmadik voltam, 1968-ban már ifjúsági válogatottként indultam az úttörő-olimpián, s meg is nyertem az összetett versenyt. Gyerek voltam még, amikor Vigh László foglalkozni kezdett velem, kemény edzésekre fogott. Srác koromban nyaranta naponta tíz órát is edzettem. Bizony, ez sok lemondással járt."

Moszkva, 1980. július 25.: 15.05 óra. A zenekar indulót játszik, s a sportpalotába bevonul a lólengés olimpiai döntőjének hat résztvevője. Magyar Zoli szorgalmasan melegít, szökdell, lazítja a vállízületeit. Pontban 15.20 órakor szólítják. Az ekkor következő huszonkilenc másodpercért évekig edzett, készült. Fél percig sem tart a gyakorlata, a világszerte megcsodált, páratlan gyakorlat az orsóval, a hátsóvándorral, a Magyar-vándorral, a Thomas-körrel, az ellenollóval, a szökkenő vándorral. A bírók a lehetséges legmagasabb pontszámot, tízet adnak, Magyar Zoltán megvédi olimpiai bajnoki címét.

S nyomban az eredményhirdetés után így nyilatkozik:

— Elhatározásom végleges, abbahagyom a versenyzést. Minden idegi és erőtartalékomat latba vetettem a felkészülés során, s az olimpiai döntő terhelését alig tudtam elviselni. Ez a mostani győzelem volt a legnehezebb, mert ha ez nem sikerül, akkor azt már soha nem tudtam volna helyrehozni. Nincs több vándor, visszavonulok.

Láttuk hát vékonydongájú fiúként, szertelen kamaszként, hosszú hajú, nehezen irányítható tizenévesként. Aztán megismertük a komoly, összpontosítástól feszült vonású arcát, tanúi voltunk vívódásainak, mondhatni kínlódásainak. Megértettük, hogy ennyi év után búcsúzni akar a versenyektől, megértettük, de mégis, valahogy nehezen törődtünk bele.

— Szóval, hátat fordít a sportnak?

— Nem, a sporttal nem szakítok, csakhogy más lesz a kapcsolatunk. Focizom, úszom, gimnasztikázom és teniszezek. Ez jót tesz majd.

— Edző nem akar lenni?

— Testnevelési főiskolát végeztem, szakedző vagyok, ez a legmagasabb edzői kategória, de egyelőre nem foglalkozom ezzel. Nem tanítok, tanulok. Elsőéves vagyok az Állatorvostudományi Egyetemen. Gyerekkorom óta szeretem az állatokat.

— Milyen érzés tanulni?

— Keserves. Újra meg kell tanulni — tanulni.

Vígh László, az edző, akinek nagy része van a sikerekben, sűrűn megfordul az úttörő-tornaversenyeken, Zoli utódját keresi. Egy alkalommal így beszélt világhírű tanítványáról:

— Sokszor megírták már, mi gyakran veszekedtünk Zolival. De a tornát egyformán szeretjük, talán ennek köszönhetjük a sikereket. Szóval nagyokat, s dühösen, vitatkoztunk, de Zoli, bár csak tizenkét év a korkülönbség köztünk, sohasem tegezett. Tavaly felajánlottam, hogy tegeződjünk, de ő maradt a régi megszólítási módnál.

Egyszer faggatták is Zolit efelől, így érvelt:

— Talán tiszteletből magázom, nálam ez egyébként nem szokatlan, a szüleimet is magázom.

ARANYÉRMESEK ALBUMA

I.

1973 óta minden világversenyen első lett. A moszkvai olimpián is aranyérmet szerzett, éppúgy, mint négy évvel korábban Montrealban. Gyakorlatára a maximális tíz pontot kapta...

Idézet Magyar Zoltán vallomásából, amelyet az 1978-as tatai úttörőolimpia tornászrésztvevőinek mondott:

„Voltak nehéz pillanataim, amikor meg akartam hátrálni. Ma már örülök, hogy akadtak, akik megakadályoztak ebben. Ha újra születnék, ugyanezt az életutat választanám. Azt kérdezhetitek, mi kell az eredményes tornász pályafutáshoz? Kitartás, türelem és munka. Nem, kitartás, türelem, és güri, mert ez más mint munka, gürizni, gürcölni kell sokat. De nagyon megéri..."

Bőcs Ferenc
Fotó: Wagner Margit

1
2
3

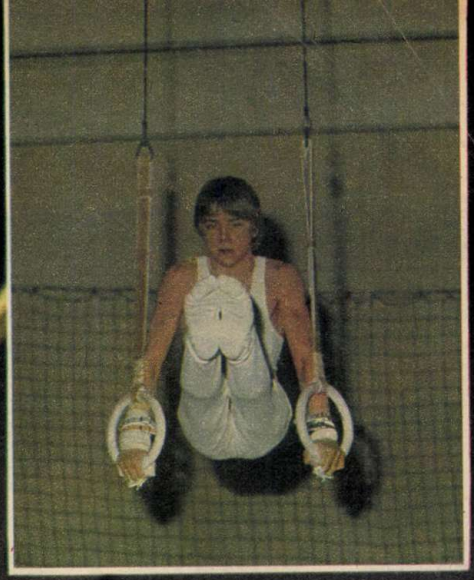

FÖLDI SÚLYTALANSÁG

A fizika törvényeinek fittyet hányva röpködtek a levegőben a gyerekek. Senki ne gondolja azonban, hogy egy sci-fi regény hőseiről, vagy egy űrhajós kiképző központot meglátogató, s ott a súlytalanságot kipróbáló legényekről van szó. Nem, a gravitációt semmibe vevő fiúkkal Kiskunhalason, a VI. Tulit Péter nemzetközi tornászversenyen találkoztunk. Nyolc ország — Ausztria, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, NDK, NSZK, Románia, Svédország — ötvennyolc versenyzője mérte össze tudását, tehetségét a hagyományos viadalon. Évről évre színvonalasabb gyakorlatokat láthatunk a hat szeren megrendezett parádén, egyre tehetségesebb, jobb tornászokkal találkozhatunk. Nyilván ez a felismerés késztette a Magyar Torna Szövetség vezetőit, hogy ezt az eseményt beillesszék nemzetközi versenynaptárukba is. Ennek megfelelően a rendezésből is kivették a részüket a magyar tornasport irányítói. Bíróként találkoztunk többek között Bordán Dezsővel, a felnőtt férfiválogatott vezető edzőjével, aki leplezetlen lelkesedéssel beszélt a látottakról.

— Üdítő esemény egy ilyen verseny — mondta. — Nem titok, azért jöttem, hogy egy-két tehetséges fiatal magyar tornász teljesítményét szemügyre vegyem. Néhányan, például a kiskunhalasi Mészáros, a budapesti Rezács testvérek egészen magas fokú gyakorlatokkal rukkoltak elő. Különösen talajon, ugrásban és korláton láthattunk jól sikerült produkciókat.

A Tulit Péter tornaverseny ismételten bebizonyította életre valóságát. A kiskunhalasiak, s a Magyar Torna Szövetség példáját mások is követhetnék. Egyáltalán nem ártana hasonló nemzetközi sportesemény rendezni mondjuk, birkózásban, cselgáncsozásban, asztaliteniszezésben, atlétikában és úszásban. Esetleg változó helyszínnel, mindig más-más országban. Egyébként ez az utóbbi ötlet egyáltalán nem illúzió, az osztrák küldöttség vezetői éppen a VI. Tulit Péter emlékversenyen jelentették be, hogy jövőre szívesen megrendezik ezt a sporteseményt.

Eredmények. 1964-es születésűek: 1. Sven Jansson (svéd) 53,2 pont, 2. Boda (Bp. Honvéd) 52,2, 3. Báthori (Kiskunhalasi AC) 52. 1965-ös születésűek: 1. Mészáros Csaba (Kiskunhalasi AC) 56,3, 2. Kovács (Kiskunhalasi AC) 54,1, 3. Lundgren (svéd) 53,1. 1966-os születésűek: 1. Puskás Árpád (KSI) 54,6, 2. J. Jonasson (svéd) 54,5, 3. Kaszapidisz (csehszlovák) 54,4. 1967-es születésűek: 1. Rezács Zoltán (Újpesti Dózsa) 54,7, 2. Rezács P. (Újpesti Dózsa) 53,1, 3. Takács (Bp. Honvéd) 52,8. 1968-as születésűek: 1. Hegyes Csaba (Kiskunhalasi AC) 56,6, 2. Evetovics (Kiskunhalasi AC) 54,4, 3. Keszi (Bp. Honvéd) 53,8. 1969-es születésűek: 1. Jörgen Jonasson (svéd) 54,4, 2. Jonel (lengyel) 53,3, 3. Vígh L. (FTC) 51,7.

A legeredményesebb versenyző különdíját Mészáros Csaba, a legjobb hazai tornász különdíját Hegyes Csaba, a legjobb külföldiét Jörgen Jonasson kapta.

b. f.

Fotó: Wagner Margit

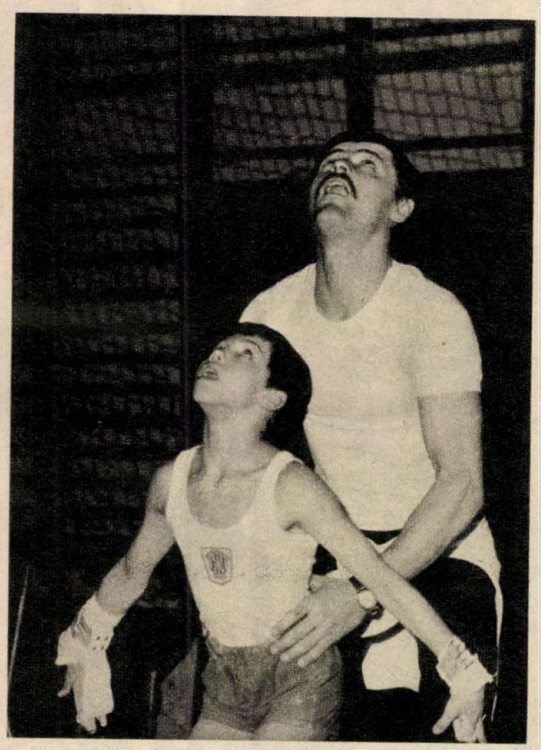

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

80.3563 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Az apacsok kapitánya 1

Mint látod, új képregényt indítottunk. Tíz héten át izgulhatsz az érdekes, fordulatos indiántörténeten.

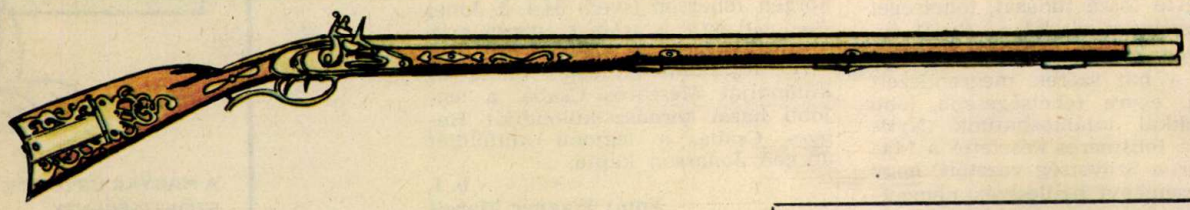

FOLYTATJUK

COPYRIGHT BY EDITION VAILLANT

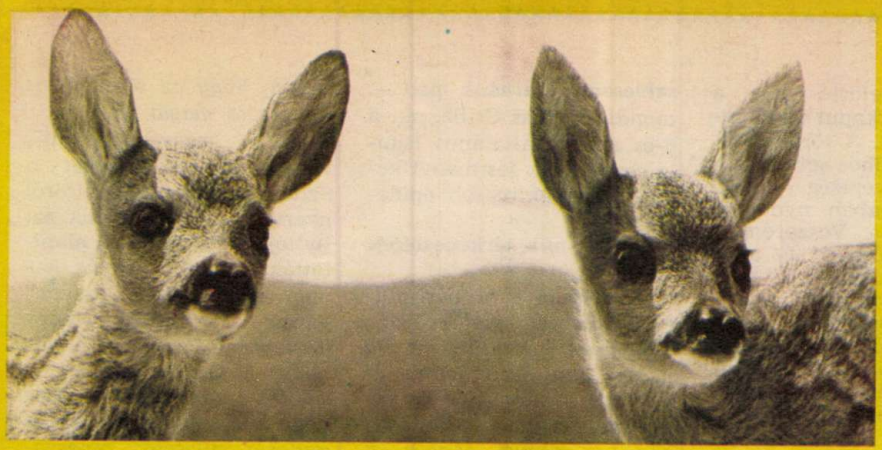

81/2

XXXVI. ÉVF. ● 1981. JAN. 15. ● ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

VIRTUS KAPITÁNY ÉS AZ EXPEDÍCIÓ

Virtus kapitányt Gyulaffy Lászlónak hívták, aki 1566-ban írta be nevét Veszprém történelemkönyvébe. Az Orion expedíció tagjai: Csermely Ági, Győri Miki, Náray Géza, Gyimesi Andrea és a többiek, 1980. decemberében váltak ismertté a városban.

AZ ARANYSARKANTYÚS ELŐTT KINYÍLT A KAPU

Pallérozott eszű ember lehetett, aki hajdan lakóhelyül választotta ki magának Veszprém területét. A városnak annyi arca van, ahány oldalról közelíti meg az ember. A Séd völgyéből nézve irdatlan, szinte megközelíthetetlen magasságból tekint le ránk az. ősi vár, de aki Pest felől érkezik, úgy érzi, mintha síkságon épültek volna a házak.

A híres vitéz, Gyulaffy László, akit bátor tetteiért a király aranysarkantyúval jutalmazott, ugyancsak észrevette a tájnak ezt a különlegességét, amikor Thury György kapitánnyal szövetkezve 1566. június 30-án az éj leple alatt kilopózott embereivel a katonai táborból. Veszprém felé indult, hogy rajtaüssön a várat bitorló törökökön. Thury Györggyel megbeszélte, hogy a Séd felől kezdjék el az ostromot, s amikor a kontyosok szinte az összes tűzgolyót odahordták, Gyulaffy László hatalmas fatörzsből „faltörőkost" készíttetett, betörte vele a síkság felőli kaput és elfoglalta a várat. A török szultán olyan dühös lett a szégyenletes vereség miatt, hogy haragjában nyomban lefejeztette a Veszprémért felelős budai pasát. És anynyi aranyat tűzött ki vérdíjként Gyulaffy fejére, amilyen súlyú maga az új kapitány volt. Mert a király a veszprémi vár főkapitányi címét is a törökverő Gyulaffynak adományozta.

— Jöttek is a fejvadászok csapatostól, de Gyulaffy pillanatok alatt szétkergette őket, s hogy embereit kímélje, maga vívott meg az ellenség vezéreivel — mesélte Náray Géza, az 1. számú Általános Iskola nyolcadikos tanulója, aki az Orion-expedícióban többek között a legendás hírű kapitányról gyűjtött adatokat. *— A hegyesdi török vajdával a Balaton jegén csapott össze. A vajda tetőtől talpig páncélba öltözött, de ez sem mentette meg életét. Gyulaffy a kopjájára tűzte.*

SZÁZ FELDERÍTŐ KUTATTA A VÁRAT

Az Orion-expedíció tagjai is megmérkőztek egymással, de nem a Balaton jegén, hanem az új úttörőházban. S az ő fegyverük az ész volt. Azt kellett bizonyítaniok, hogy ki tud többet Veszprém történelméről, jelenéről.

— Száz fős csapat heteken át járt-kelt a szűk sikátorok macskakövein, kutatta a vár titkait, ismerkedett az új lakótelepek életével, felderítő térképet készített mindarról, amit másnak is szívesen mutatnánk meg —, mondta Farkas Csilla, aki a 6-os számú Általános Iskola csapatának festményt készített a leghíresebb épületekről is.

— Ti mit térképeztetek fel?

— Először is a vár műemlékeit, a „világvégét", ahogy mi nevezzük azt a helyet, ahol Szent István és felesége szobra áll. Térképünkre került a székesegyház, a megyei tanács, a színház, a Bakonymúzeum, a Bakonyi ház, és a „vigyázó torony", ahonnan valaha az ellenség közeledtét, a tűzvészt figyelték és jelezték.

AZ ŐSEMBER IS

Csillától Gyimesi Andrea vette át a szót:

— Veszprémben születtem, de csak most tudtam meg, hogy aki városunk múltjával ismerkedik, az nemcsak a magyarok történetét tanulhatja meg, hanem az egész emberré válását. A Bakonymúzeum munkatársai 1951-ben olyan bányát tártak fel, amely bizonyítja, hogy az ősember is jól érezte magát itt.

Az „aranysarkantyút", vagyis az aranyérmet a Szilágyi utcai iskola úttörői nyerték el. Ők nemcsak azt tudták, hogy mikor alapították az első főiskolát, hanem azt is, hogy a „szegek" városrészek voltak, s hogy a várhegy, a Jeruzsálemhegy, a Gulyadomb városukkal kapcsolatos. Meg hogy a csapó szőrposztót, a csutorás kulacsot, pipaszárat készített, a pintér pedig kisebb használati eszközöket faragó mesterember volt.

A szilágyiak kapitánya Csermely Ági volt. Ő az állatkert melletti magaslaton, erdőövezte házban, szinte a város fölött lakik.

— Amióta jobban ismerem a várost, még inkább a szívemhez nőtt. Szeretem. S azt is megtanultam, hogy ha az utcán sétálok, nyitott szemmel járjak, ne csak magam elé nézzek, hanem néha pillantsak föl a házak homlokzatára is. Vegyem észre a szépet!

Faragó György
Fotó: Wagner Margit

Aki nem sajnálja a fáradtságot, hogy megismerje lakóhelyét, annak a haza is közelebb kerül a szívéhez

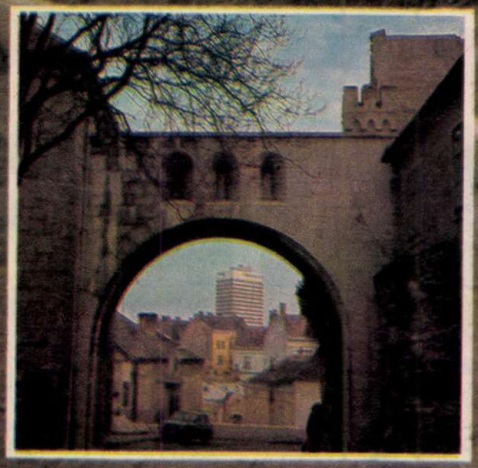

Egy érdekes és nagyon szép vállalkozás „főhadiszállása" az úttörőház. A képeken látható lányok a 6-os számú iskola úttörői.

Szilveszterkor, de legalább az új év első heteiben sokan megfogadják, hogy új életet kezdenek. Ehhez az összes mágus, varázsló és csillagjós szerint vajmi keveset ér a puszta szó. Rendkívül fontos, hogy mindenki ismerje saját magát – ha máshonnan nem, hát a horoszkópból.

Micsoda?! Van, aki kételkedni mer a csillagjóslásban, amiről – mily csúf rágalom! – ezt írja az Új magyar lexikon: tévtan, mely a földi eseményeket, de különösen az egyén sorsát az égitestek helyzetéből akarja meghatározni. Kérem, mi le merjük tenni a nagyesküt (ami természetesen csak holdtöltekor, hármas keresztútnál és rövid nadrágban érvényes): a csillagjóslás és annak alapja, a horoszkóp, olyan igaz, mint az Óperenciás tenger, melynek végén az ember lelógathatja lábát a világűrbe.

Nos, tessék . . . kellemes lógatást!

KOS (III. 21–IV. 20.): Rendkívül szerencsés csillagzat alatt születtél. Ne hallgass azokra, akik azt mondják: okos, mint a tavalyi kos. Ügyelj arra, hogy matekfüzetedben mindig legyen néhány babérlevél, ez megment attól, hogy kioldódjon a cipőfűződ. Szerencseszíned a narancs és a kobaltkék.

BIKA (IV. 21–V. 20.): Nem árt, ha alaposan megnézed, kivel barátkozol. Tartózkodj attól, hogy sokáig állj mezítláb az esőben, viszont ne tartózkodj a fésűtől és a hajkefétől. Erős akaratod van, de ne próbáld mindenáron bebizonyítani, hogy erősebb vagy, mint a téren a kisebbek játékai.

IKREK (V. 21–VI. 21.): Számodra nincs lehetetlen! Mindent elérhetsz. Ha például otthon anyukád vagy apukád földre ejti az újságot (fakanalat, cukortartót stb.), csak le kell hajolnod érte. Kedvelt hangszered a szaxofon és az üstdob, de ne zendíts rá mindenáron, a törióra kellős közepén!

RÁK (VI. 22–VII. 22.): Nézz néha hátra, mint ahogy a rák is arrafelé néz, mivel neki arra van az előre. A szünetek-

CSILLAGKÉP

ben óvakodj attól, hogy futás közben feldöntsd a virágállványt, vagy az arra járó akárkiket. Ha mégis ilyet tennél, ez kifejezetten rossz előjel. Szertelen vagy, de jólelkű, amit folyton bizonyítani szeretnél. Ám e nélkül is tudja mindenki: a rák havában születtetek a legemberszeretőbb emberek.

OROSZLÁN (VII. 23–VIII. 23.): Csillagképeddel ellentétben néha megijedsz, különösen ha elfelejted megírni a házi feladatod. Pánikra semmi okod; tanáraid veled szemben elnézőbbek, mert tudják, hogy szívedben egy alvó oroszlán lakik. Amikor fogat mosol, figyelj, habzik-e a krém. Ellenkező esetben jobb, ha fontos döntéseidet – rágógumi vásárlás, szeret, nem szeret stb. – másnapra halasztod.

SZŰZ (VIII. 24–IX. 23.): Az igaz szűz szókimondó és igazságos. Kedvenc színe az almazöld és a hamvassárga. Könnyen haragra lobban, de ugyanolyan gyorsan el is felejti sérelmeit. Szereti a friss levegőt, s ha megdicsérik, könnyen elpirul. Nem mindig érti a tréfát, pedig mélyenszántó humora van. Ez különösen biológia órákon szokott szántani, a legkomolyabb magyarázat kellős közepén.

MÉRLEG (IX. 24–X. 23.): Hajlamos vagy arra, hogy mások segítségére siess. De vigyázz, ez a nagyon szép tulajdonságod ne menjen saját rovásodra, amikor például a táblánál felelő barátodnak megpróbálod közvetíteni a leckét. A mérleg legjobban a kora tavaszi napokat kedveli, de a télnek és a nyárnak sem ellensége, különösen a tanítási szünetekben.

SKORPIÓ (X. 24–XI. 22.): A skorpióra azt szokták mondani: becsületes, szavahihető és érzéki. Erről te is meggyőződhetsz, ha közelebbről megnézel egy skorpiót. Jómagad úgyszintén érzéki vagy: megérzed, hogy mikor kell náthával otthon maradnod. Kedvenc italod a traubisóda, mégis arra intünk, tartózkodj gyakori élvezetétől, nehogy fejedbe szálljon a buborék.

NYILAS (XI. 23–XII. 21.): Szavának súlya van, de azt néha ő maga sem tudja cipelni. Nyugodtan elmondhatja véleményét a mérlegnek és a halaknak, azok úgyis hallgatnak, mint a halak. Az oroszlánnal ősidők óta haragban van; párviadalukból általában csak egyikük kerül ki győztesen.

BAK (XII. 22–I. 20.): A jó bak holtig tanul. Kissé sértődékeny, könnyen zokon veszi, ha ugratják. Időérzéke kiváló; még soha, egyetlen moziból sem késett el, ha már megkapta az orvosi igazolást arról, hogy nem mehet iskolába, mert gyengélkedik. A csillagjósok ebben vélnek felfedezni némi hasonlóságot a bak és a skorpió között.

VÍZÖNTŐ (I. 21–II. 19.): Rajong a kényelemért, a divatos ruhákért. Rendszerető. Szívesen foglalkozik kisebb testvéreivel, bár velük szemben időnként türelmét veszti, s ilyenkor csodálkozik, hogy szülei vele szemben is türelmetlenek.

HALAK (II. 20–III. 20.): Köztudott, hogy a halak szinte úsznak a boldogságban, ha bejuthatnak egy beat-koncertre. Természetüknél fogva vágynak a feltűnésre, babos kendőjüket nem rejtik pikkelyük alá. Könnyen beleolvadnak környezetükbe, különösen akkor, amikor a tanár előveszi az osztálynaplót.

Közreadta:
D. P. (Skorpió)

(TELENSÉG)

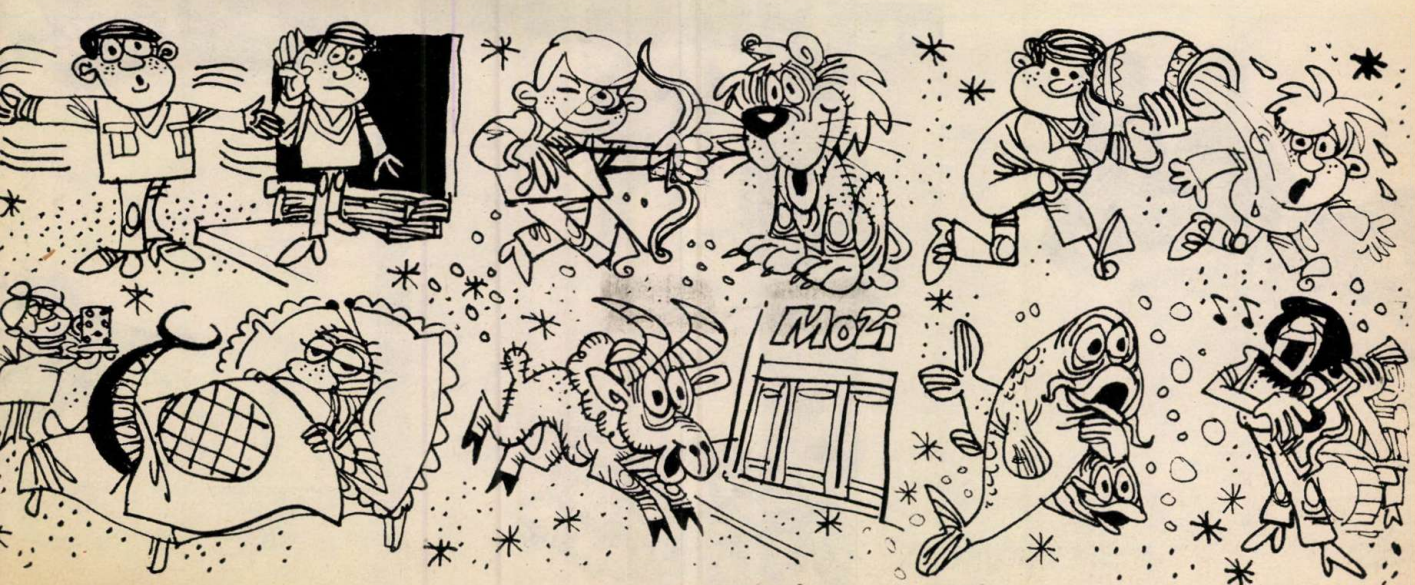

HÓ! HA HÓ...

. . . esik, olyan az erdő, meg a hegyoldal, meg a rét, meg az utca, mint egy óriási, puha párna. No, hogy puha, ez azért túlzás! A fehér piherengeteg kék, zöld foltokat „pingál" ránk, mert nemcsak a hó esik, hanem mi is esünk. De jót nevetünk ilyenkor, s újból és újból megállapítjuk, hogy: ha hó esik, jólesik az embernek.

KARASZ LAJOS
KÉPRIPORTJA

?!

Bocs, hogy közbeszólok, kedves Hümérke, de ez rossz vicc volt. Sőt, én nem is nevezném annak. Mert mi a móka, tréfa, élc, hogy ne mondjam, szellemesség abban, ha valaki a természet megvédésével, szeretetével kapcsolatban gúnyolódik? Hirtelenjében nem is tudtam, mit gondoljak rólad, amikor elolvastam leveled, amely így kezdődött: „Az utcánkban él a randa Ballyzu Géza bácsi, aki rendszeresen sósavazza a Mari néni csalános kertjét." Betűidről ítélve, nem tűntél fogyatékos gondolkodásúnak, a soraidban megfogalmazott „gondolatok" azonban ennél jóval rosszabbra engednek következtetni. Az a tény, hogy ez a téma csúfolódásra késztetett, azt mutatja, fogalmad sincs, miféle veszély fenyegeti környezetünket is. Ha tévednék, annál szomorúbb, mert akkor egyike vagy azoknak, akik szennyezik, rombolják, pusztítják a természetet. Ehhez azonban sem neked, sem „társaidnak" nincs jogotok. Tévedtek, ha azt hiszitek, hogy a városok, a rétek, az erdők, utcák, parkok, kertek csak a tiétek, s azt tehettek velük, amit akartok. Meggondolatlan, felelőtlen cselekedeteitek meglátjátok, egyre erősebb ellenérzést szül majd, s világunk védelme mind fokozottabb, erélyesebb óvintézkedésre sarkallja mindazokat, akik nem akarják, hogy a Földet, az embereket szennyáradat söpörje el. Kedves Hümérke, így írtad alá leveled, azt üzenem neked Szegedre, legalábbis ott adtad postára „önarcképedet", hogy akaratlanul is találóan választottad meg úttörőcsapatod fantázianevét. Ennél kifejezőbben, stílusosabban, jövőbe látóan nem is fogalmazhattad volna meg hovatartozásodat: a Sorvadás Ede csapat tagjának vallod magad. Nos, tiszta szívből remélem, hogy méltók lesztek névadótokhoz. Mielőbbi gyors sorvadást kívánok „közösségeteknek".

(bőcs)

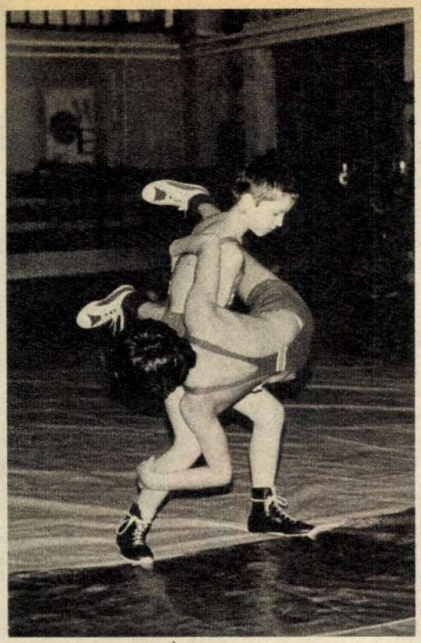

TEHETSÉG

Benkő Béla jól sikerült kiemelése bizonyítja; a tizenkét éves birkózópalánta nem véletlenül nyerte meg a budapesti úttörő-olimpiát. Az FTC tehetséges versenyzője az országos döntő egyik esélyese. (Fotó: Kancsal Tamás)

SÍELNI — ÖRÖM

A Mátrában a kékesi déli pálya felső szakaszán levő felvonónál, hét végén 9 és 15 óra között bárki kölcsönözhet felvonó övet 50 forintért, amit a síelés után visszakap a kékestetői 3-as számú felvonóházban. Ez újabb szerény segítség a sportág népszerűsítéséhez, amely különösen a gyerekek között aratott sikert, egyre többen élvezik itt a síelés örömeit.

A HÉT VICCE

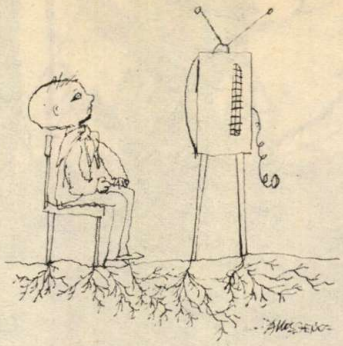

Tv-nézés

AUTOMATA RAKODÓGÉP

Az ipari termelésben egyre több helyen alkalmazzák az automata robotokat. A Volgai Autógyárban már működik egy olyan üzemrész, ahol öt automata gépsoron dolgoznak a programozott robotok. Öntőgépnél, présnél, rakodásnál és rövidesen hegesztésnél, festésnél, valamint az egyes szerelési munkáknál is alkalmazzák majd e nagyszerű gépeket. Képünkön egy új típusú rakodó automata „tanulja" a leckét, azaz leendő munkáját programozzák be a tervezők.

JÁTSSZUNK EGYÜTT

A debreceni Lőwy Sándor Úttörőházban a „Játsszunk együtt" akció keretében gyakran rendeznek sportbemutatókat, vetélkedőket.

EGY KÉP — EGY MONDAT

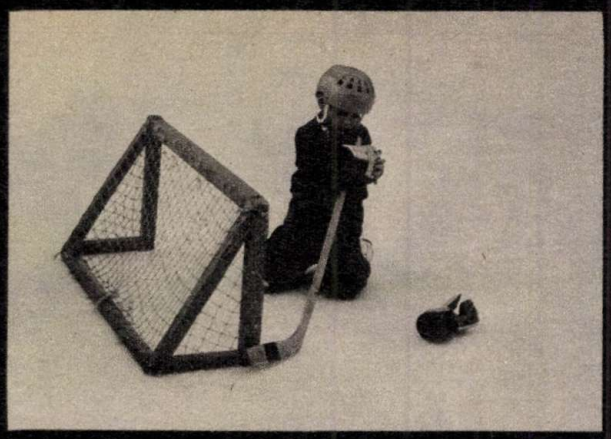

Ha még egy gólt kapok, bedobom a másik kesztyűt is...

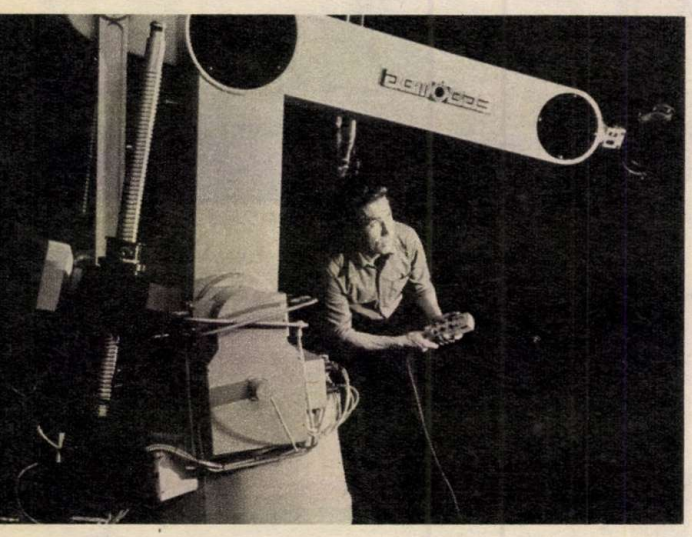

„TŰZRE, VÍZRE VIGYÁZZATOK"

„Ég a város, ég a ház is." De sokszor éneklik ezt a kedves dalt az iskolában vagy kiránduláson a gyerekek. Közben bizony nem gondolnak annak szomorú tartalmára. Régen, amíg nem volt szervezett tűzoltóság, gyakran előfordult, hogy falvak, egész városrészek leégtek. A tűzoltók munkájának segítésére, vagy talán inkább kiegészítésére alakult meg Makón az úttörőház tűzoltó szakasza. Három úttörőcsapat negyven tagja sorakozott fel az Úttörő Gárda városi zászlaja alatt. Ezzel a városi Úttörő Gárda közlekedési-, egészségügyi- és munkásőr-szakaszai mellé csatlakozott a tűzoltó gárda is.

MEGLEPETÉS

„Néhány éve Kincskereső klubot alapítottunk. Azóta rendszeresen felkeressük környékünk nevezetességeit, híres vendégeket fogadunk. Így látogatott el hozzánk Vankóné Dudás Juli, a híres népi festő, akinek hímzéseit, képeit szinte valamennyi földrészen ismerik. Meglepetésként három galgamácsai kislányt is hozott magával, palóc népviseletben. Ízelítőt adtak szokásaikból, Juli néni ugyanis nagy hozzáértéssel irányított bennünket játék közben" — írják levelükben a tátkertvárosi kincskeresők.

Lapunkban már többször is szerepeltek a maneken ikrek; Béres Kati és Bori. Mint két tojás, annyira egyformák. Néha még a mamájuk is összetéveszti őket.

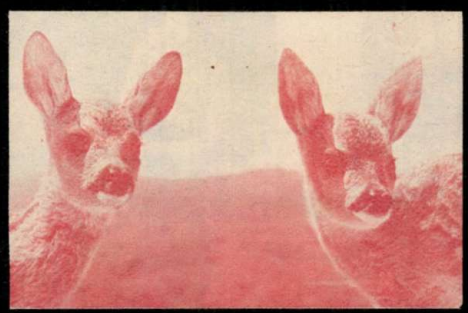

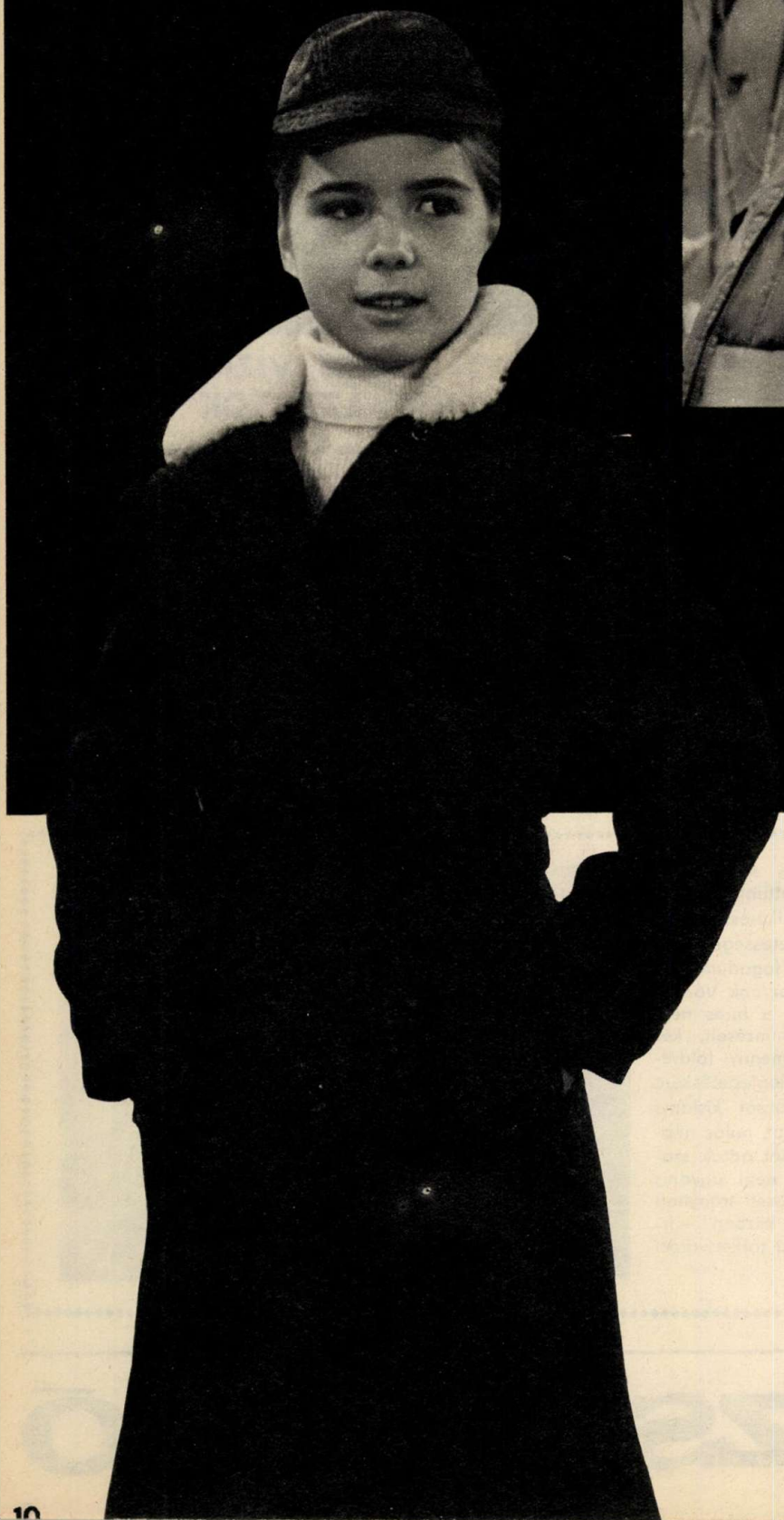

— Kérlek benneteket, mutatkozzatok be az olvasóknak:

Kati: — Budakeszin lakunk, Budapesten tanulunk a Deák téri Általános Iskolában. A 6. cébe járunk, matek tagozatra. Én vagyok a fiatalabb.

Borbála: — Kati öt perccel később született.

— Van különös ismertetőjeletek?

B: — Kati homlokán van egy pici forradás. Két évvel ezelőtt, elesett a csúszós úton.

K: — Akkor jöttünk először egyedül haza az iskolából...

— Milyen érzés „ikreknek" lenni?

K: — Jó is, meg rossz is. Azért jó, mert tudunk egymásnak segíteni a tanulásban, mindenhová együtt megyünk.

B: — ...rossz, mert az utcán gyakran megbámulnak az emberek. Jé, ikrek!

— Mindig egyforma ruhában vagytok?

B: — Miután kiveszekedtük magunkat...

K: — Ha Bori álmos, és rossz a kedve, akkor ráhagyom a választást. Hogy egyikünk se duzzogjon, ezért hétköznap reggelente anyu készíti ki a ruhánkat.

2x1=egyforma

B: — Hét végén, ha moziba vagy színházba megyünk, már nehezebb az egyezkedés.

— Könnyű összetéveszteni benneteket. Vajon „belül" is ennyire egymormák lennétek?

B: — Kati jobb tanuló, de mindent a szívére vesz, és egy kicsit makacs is.

K: — Te meg sokszor kutyafuttában intézed el a dolgaidat. Vígabb természetű vagy, igaz, de sedre....!

— Most nehogy összekapjatok ezen!

B: — Á-á-á-á, dehogy!

K: — Legfeljebb akkor civódunk, ha egyikünk a másik barátnőjére valami bántót mond.

— Na, akkor inkább beszéljünk a „másodállásotokról". Rendszeresen találkozunk veletek a divatlapokban, a televízió reklám műsorában, divatbemutatókon. Mindez hogyan kezdődött?

K: — Anyu egyik volt tanítványa említette, mit szólnánk hozzá, ha...

B: — Négyévesek voltunk, amikor először „felléptünk". A Gellért-szálló divatbemutatóján virágot adtunk a vendégeknek.

— Ismert szállodákban, a televízióban, és több úttörőházban is sok ruhát bemutattatok ezalatt a nyolc év alatt. Bizonyára sokan irigyelnek benneteket...

B: — Másoknak ez szórakozás, nekünk munka. A bemutatókat megelőzi 2—3 próba, csak aztán lépünk a közönség elé.

K: — Van úgy, hogy egy alkalommal hat ruhát is felveszünk. És van olyan nap, hogy háromszor-négyszer is fellépünk különböző helyeken.

B: — Persze, vannak kevésbé kedvenc „szerelések" is...

K: — De azért a nagy részét szívesen elfogadnánk. Sokan talán azt gondolják, hogy megtarthatunk belőlük néhányat. Sajna, nem.

B: — Legfeljebb ha anyu megveszi.

K: — De mire a ruhák bejárják az országot, eltelik fél év, és kinőjük valamennyit.

— Az alakotokra hogyan vigyáztok?

B: — Sehogyan!

K: — Pontosabban, nem kell, mert azelőtt balettoztunk, most a Bihari táncegyüttesben ugráljuk le a felesleges dekáinkat.

— Milyen viseletet szerettek, mint „magánemberek"?

B: — Én a bolyhos anyagból készült ruhát, és a pörgős szoknyát hordanám legtöbbet.

K: — Legszívesebben a sportos cuccokat viselem, mert könnyű bennük mozogni.

— Hallottam, jól tanultok, különben nem járhatnátok a bemutatókra. Hasonlóságotok előny-e az iskolában? Ti kipróbáltátok már az ismert diákcsínyt: feleltetek egymás helyett?

K: — Mi-i-i-i?!

B: — Talán majd középiskolában... Otthon egyszer helyet cseréltünk az ágyban —, jól becsaptuk anyut.

K: — Mesélték, amikor négy és fél évesek voltunk, a kórházban az ápolónő helyettem is Borit fürdette meg.

— Játsszunk! Háromra egyszerre mondjátok ki, melyik a kedvenc állatotok. Egy-kettő-há-á-rom!

K, B.: — Kormos!

Nem irigylem négyhónapos farkaskutyájukat; most melyikükhöz ugorjon?

Mátételki András

Milyen sokat kérdezgetnek ezek a zsüritagok! Kíváncsiak!

Kérdeznek is, fotóznak is. Nem egyszerű ügy ez a manekenválogatás!

MANEKEN KERESTETETT

Minden maneken elkezdte valahogy. Bemutatkoztak, megtetszettek a zsürinek és jött az első divatbemutató... Aztán a többi. A kezdet – persze – nem könnyű, ezt a mellékelt képek is bizonyítják. Akkor kattogtattam a fényképezőgépet, amikor a Gabi–Mami szerkesztősége felhívására gyermekmaneken-jelöltek álltak a zsüri elé! Álltak? Némelyiket úgy kellett odalökdösni, egyik pityergett, a másik csak „ha az anyu fogja a kezem". A nagyobbak természetesen kisebb lámpalázzal illegtek-billegtek. Hogy ki vált be manekennek, ezt még nem tudjuk. Majd meglátjuk őket a divatlapokban, és a divatbemutatókon.

Fotó: Karasz

A tükör parancsolgat: Egy hajtincset ide, egyet oda... Lehet, hogy a tükör segítőtárs?

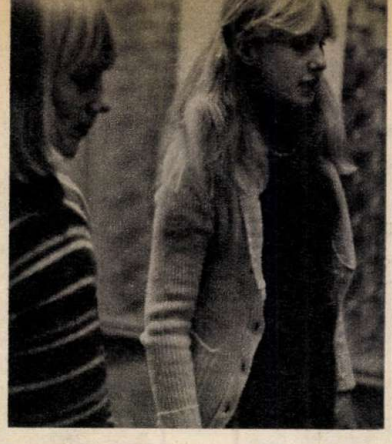

Szeretnék én is
szép ruhákat
bemutatni.
Magas vagyok,
szőke és
tudok
mosolyogni,
ha kell

Én izgulok.
Lehet, hogy
megbotlok, elesek,
leesik a cipőm.
És egyáltalán:
Mindjárt eltörhet
a mécses...

Egyedül nem!
Bánom is én
a zsürit, menjünk
haza vagy
akárhova,
csak el innen!

Nekem nincs
bőrnadrágom,
csizmaharisnyám...
És rúzsom sincs!
De azért
gyerünk!
Vágjunk neki!

KAJLA ÜZENI

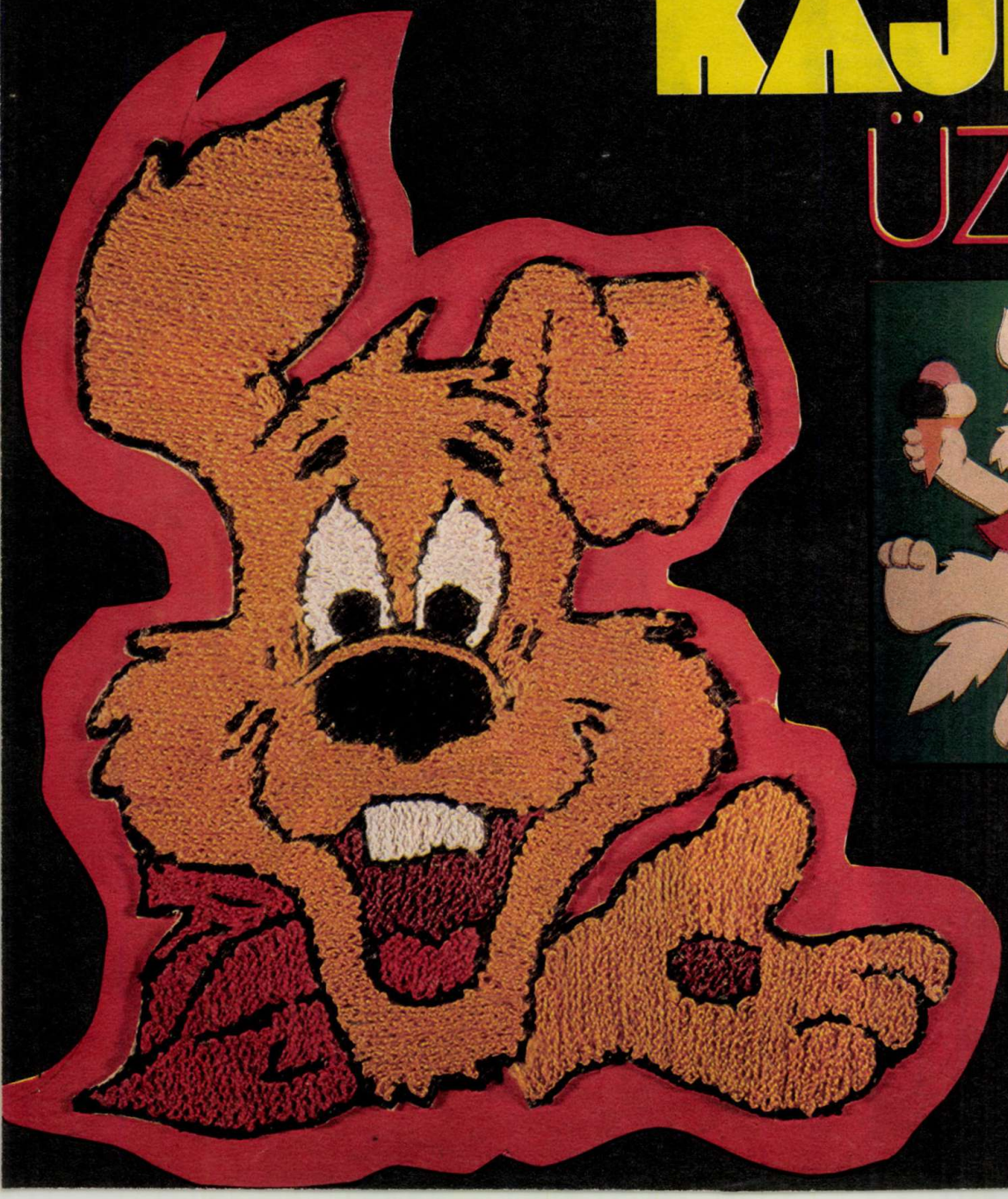

Kajla magazinunkban Kajla-képek készítésére buzdítottunk benneteket. Szép számmal érkeztek különböző technikával készült pályamunkák, melyek közül a legsikerültebbeket itt láthatjátok.

A nyertesek névsora:

Tikász Gabriella, Tát;
Sárosi Judit, Miskolc;
Vass Anita, Balaton;
Gulácsi Anikó, Nagykőrös;
Hajdú Erika, Inánc;
Szanda Dóra, Csongrád;
Badics Katalin, Szerencs;
Sári Teréz, Tokaj;
Bontovics Tímea, Békésszentandrás;
Ágics Franciska, Tököl;
Borbély Andrea, Paks;
Erdei Gabriella, Makó;
Hajdara Zsolt, Mezőkovácsháza;
Mészáros Beáta, Mezőtúr;
Kiss Orsolya, Szabadszentmihály;
Kárász Piroska, Ózd;
Németh Enikő, Zalaegerszeg;
Vargha Katalin, Csongrád;
Hajnal László, Mezőtúr;
Szander Frigyes, Dunakeszi;
Balajti Ilona, Józsa;
Szigeti Andrea, Kecskemét;
Varga Csilla, Kaposvár;
Vincze Teréz, Martfű;
Lovász Imre, Hajdúnánás;
Czoczek Tamás, Dunaújváros;
Ribár Mária, Budakeszi;
Németh Mihály, Dunakeszi;
Széki Béla, Verőcemaros;
Rosta Zoltán, Rum.

Pályázóink jutalmait postáztuk.

Gratulálunk!

HÓAKROBATÁK

Sapporó, 1972, téli olimpia. A sporttörténelem könyvébe főleg egy sajnálatos, kínos botrány révén került be ez az esemény. Avery Brundage (a Nemzetközi Olimpiai Bizottság akkori elnöke) élesen támadta az alpesi síelőket. Sőt, többször határozottan kijelentette, hogy az élgárda legjobbjai a reklámcélok szolgálata miatt nem felelnek meg az olimpiai amatőrszabály, az úgynevezett 26. paragrafus követelményeinek. A NOB helyszíni ülésén végül egyedül Karl Schranzot, az akkor világhírű, első számú esélyest zárták ki a versenyből. Az osztrák csapat vezetői és tagjai vissza akartak lépni a küzdelmektől, de erről lebeszélte őket Schranz, aki cseppet sem szomorkás arccal járt-kelt a versenyeken. Sapkáján, pulóverén, s minden felszerelésén különböző sportszergyárak neve díszelgett. Mivel körülötte volt előzőleg a legnagyobb vihar, a televízió operatőrei főleg őt követték kameráikkal. Akkor sem kaphatott volna nagyobb nyilvánosságot (s vele a sportszergyárak), ha indul a viadalon, s győz is. Sőt, aki egy kicsit is ismeri ezt a világot, az hajlik arra, hogy „előre megfontoltnak" tekintse Schranz lépését. Egyesek szerint szinte kizáratta magát a versenyből. Ezt az is megerősíti, hogy az osztrák bajnok túlságosan könnyű szívvel belenyugodott az ítéletbe: legfeljebb nézheti az olimpiát.

MÁRIA TERÉZIA „CSÁSZÁRNŐ"

Ugyanezen az olimpián egy tizennyolc éves újonc, a svájci Marie Therese Nadig ejtette bámulatba a világot: két olimpiai aranyérmet szerzett az alpesi számokban. Azóta nagy tekintélyre tett szert a világ különböző lesiklópályáin, erről árulkodik az is, hogy társai egyszerűen „Mária Terézia császárnő"-nek nevezik. A kitűnő versenyző tanúja volt Schranz megleckéztetésének, érdemes a véleményét meghallgatni:

— Már akkor eljárt az idő az amatőrszabály felett. A síelés, elsősorban a lesiklás költséges sportág, ráadásul időigényes. Az a bizonyos paragrafus azt mondja ki, hogy csak az számít amatőrnek, aki kedvtelésből, minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül űz valamilyen sportágat. Ha valaki az élvonalban akar szerepelni, s netán győzni is szeretne, annak nem elég kedvtelésből, szórakozásból edzegetni. Az eredményességhez külön életforma kell. Utazunk versenyről versenyre, nyáron únos untalan edzünk. Ki győzi ezt pénzzel, idővel? Ha csak azt veszem, hogy a lécek, a botok, a cipők, a ruhák szinte óráról órára tökéletesednek, s ezzel együtt drágulnak, akkor, azt hiszem, mindenki belátható, hogy ehhez pénz kell, sok pénz.

Ezt az összeget biztosítják a különböző gyárak, cégek, amelyeknek termékeit a síelők ruházatukon, fel-

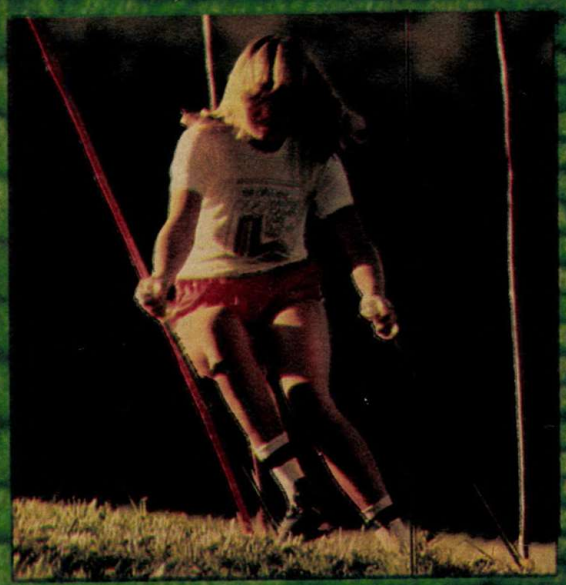

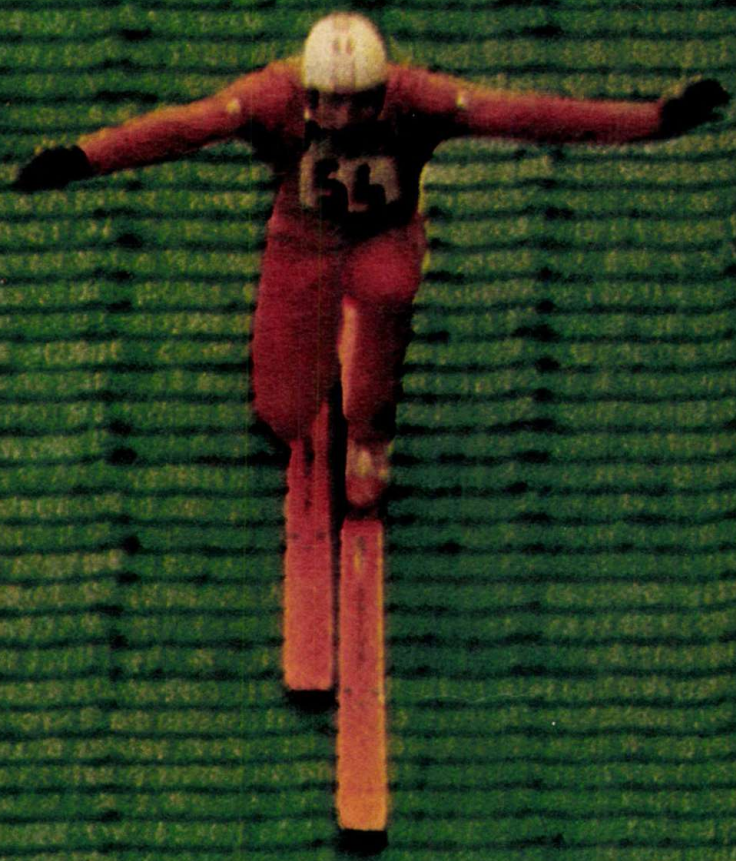

szerelésükön reklámozzák. Akadnak, akik állandó szerződést kötnek egy-egy ismert gyárral, mások csak alkalmilag népszerűsítenek egy-egy árufélét. Jókora summa kerekedik az ebből nyert honoráriumokból, tiszteletdíjakból.

SÍCIRKUSZ

Akad persze másfajta pénzszerzési lehetőség is a havas lejtőkön. Nem a sítanárok fáradságos, sziszifuszi munkájára gondolunk, akik nagy türelmmel próbálják átplántálni tudományukat botlábú tanítványaikba. Ennél jóval jövedelmezőbb pénzforrás az egyre nagyobb népszerűségnek örvendő „sícirkusz". Ez a „szakma" elsősorban Olaszországban virágzik, az Alpok síparadicsomaiban hemzsegnek a társulatok, amelyeket, akárcsak a jégrevüket, kiöregedett versenyzőkből toborozzák. Programjuk valóban látványos, olykor lélegzetelállító. Szerepel benne többek között, tömeges lesiklóverseny (egyszerre többen rajtolnak a pályán), síakrobatika (előre-, hátraszaltók síléccel), újabban a síléccel végrehajtott sárkányrepülés és ejtőernyős ugrás is a műsorba került.

„Bohócok" — mondta egy ízben az egyik társulat tagjairól Ingemar Stenmark, napjaink legjobb lesiklója. Ebben alighanem közrejátszott az is, hogy a svéd sportoló mosolytalan, unalmas fiatalember hírében áll. Még győzelmeit is rezzenéstelen arccal szokta tudomásul venni. Talán még honfitársánál, az ugyancsak világhírű teniszezőnél, Borgnál is kevesebbet árul el érzelmeiből, pedig aztán Björn barátunknál fegyelmezettebb embert nehéz találni. Szóval, Ingemar tömör véleménye azt mutatja, hogy nem sokra becsüli a sícirkusz „művészeit", s a jövedelmük sem hozza lázba őt. Ez sem véletlen, az egyik legutóbbi versenyen, az olaszországi Piancavallóban, az első futam tiszteletdíja a BMW autógyár új sportkocsijának prototípusa volt. Ingemar ter-

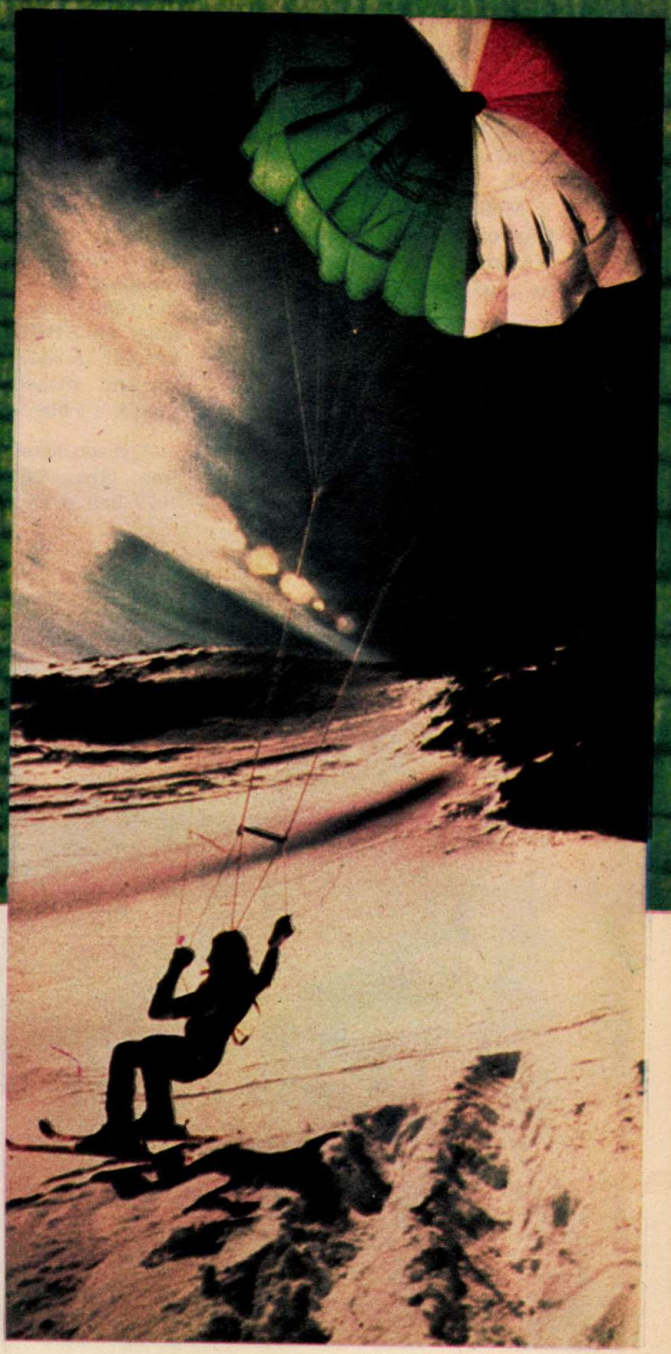

mészetesen győzött, aztán szárazon csak ennyit mondott: „Jobb a lányoknak, nekik egy 750-es BMW-motor a tiszteletdíjuk. Kocsim már van bőven, de ilyen motorom még nincs."

Hát, így van ez. Szó, ami szó abban a bizonyos „amatőr szabályban" csak pénzről van szó, tiszteletdíjakról egy árva kukk sem esik. S egyébként is, ilyen értékes tiszteletdíjat csak a győztes kap, a többieknek be kell érniük holmi csipcsup aprósággal, arany kvarcórával, ezüst cigarettatárcával és hasonló ajándékokkal, amit csak azért kapnak, mert egyáltalán rajthoz állnak.

Nem irigylem tőlük, sőt egy kicsit szánom őket. Nincs például egy rendes ruhadarabjuk, amit felvehetnének, mindet összevissza firkálták Coca-Cola, Marlboro, Omega, Buzzard (sífelszereléseket gyártó cég) és hasonló feliratokkal.

Lehet, hogy nem telik nekik egyszerűbb ruhákra?

Bőcs Ferenc

A MELODY MAKER RANGSORA

A világ különböző lemezkiadói és szaklapjai, akárcsak az előző években, 1980-ban is rangsorolták az év könnyűzenei „termését". Nagyon sokszor a hallgatókat, illetve az olvasókat is bevonták ebbe. A döntő szempont mindig az eladott lemezpéldányszám volt. Mi most az egyik legrangosabb, hazánkban is ismert szaklap, a Melody Maker listáját közöljük. Hagyományosan külön értékelték a különböző hangszereken játszókat, az énekeseket és együtteseket.

A legjobbak

Ennek megfelelően az év férfi énekese Peter Gabriel, a Genesis együttes egykori szólistája lett. A legjobb énekesnő címet 1980-ban a 22 esztendős Kate Bush szerezte meg, aki 11 éves kora óta foglalkozik zenével. Az év gitárosának Ritchie Blackmore-t, dobosának Phil Colliust választották, kívülük Tony Banks (Keyboards) és Michael Rutherford (bass) vitte el a pálmát. Ez a három utóbbi muzsikus tagja annak a Genesis együttesnek, amely 1980-ban a legjobb együttes címet nyerte el a Melody Maker szavazólistáján. A Genesis a progresszív zenét játszó csoportok egyik legjobbika, első lemezüket 1969-ben készítették. Tavaly megjelent lemezük egyik érdekessége, hogy az ABBA együttes stúdiójában készült. A Genesis mögött a további sorrend: második a Pink Floyd, harmadik a Police.

A disco zene világában 1978-ban a Bee Gees együttes Éjszakai láza, 1979-ben a Blondie Üvegszíve volt a legnépszerűbb. A tavalyi esztendő Diana Rossé, aki hosszú évekig a Suprems együttes tagja volt. A trió több millió lemezt adott el. Nem kevesebbet Diana, mint szólóénekes.

Semmi pletyka, botrány

A legjobb zene és album díját a Pink Floyd együttes „A fal" című dala kapta meg. Az 1965-ben alakult együttesben azóta csak egy változás történt. A világ legszerényebb együttesének címét is bármikor elnyerhetnék. Erről az együttesről soha pletyka nem hangzott el, botrányuk sem volt. Ezzel szemben fantasztikus lemezeket készítettek sorozatban.

Ha más együttesekről beszélünk, biztos vagyok abban, hogy bármelyiktek tud egy nevet mondani, egy olyan nevet, amely akár énekesként számításba jöhet az adott bandánál. De ha most bárkit megkérdeznék közületek, valószínű, hogy egy nevet sem tudna mondani a világ egyik legjobb együtteséből, a Pink Floydból. Pedig ezeket a neveket érdemes megjegyezni: Roger Waters basszusgitáros, énekes; Rick Wright billentyűs; David Gilmoure gitáros; Nick Mason dobos.

Dalaikat eljátsszák

Misztikum és világűr. Ez az együttes érdeklődési köre. A lemezeik anyagát a színpadon eljátsszák, többek között azért is nyújt fantasztikus élményt a szemlélőnek egy-egy koncertjük. A kvadrofonhangzást elsőként ezeken a koncerteken a Pink Floydnak sikerült produkálni. Legnépszerűbb albumuk a „A fal". Ezen a lemezen az együttes számot ad jelenlegi tudásáról, fantáziájáról, egyszóval mindarról, amit zenész 1980-ban erről a zenéről tudhat.

B. Tóth László

Pink Floydék az első nagylemezük megjelenése után. Gitáros Syd Barrett, billentyűs Rick Wright, Roges Waters és negyedik társuk Nick Mason